

Maistrovo glas

Glasilo Zveze društev general Maister

številka 3/2012

Osrednja slovenska proslava ob državnem prazniku
»Dan Rudolfa Maistra« v Žalcu

Podelitev spominskih priznanj za leto 2012 v Kamniku

Mladi o domoljubju s predsednikom Republike Slovenije

Iz dela društev

Odkritje spomenika na Ptuj

2012

Kazalo

Vabilo na »Dan Rudolfa Maistra«.....	3
Slovenski jezik	4
Spominska priznanja General Rudolf Maister za leto 2012.....	6
Ludvik Toplak častni občan mesta Maribor	12
Presežena pričakovanja. Domoljubje predstavljeno predsedniku dr. Danilu Türku.....	14
Domoljubje na Televiziji Slovenija ..	18
Razgovor s sinom Maistrovega borca, profesorjem Milanom Vrečo	19
Kako smo rešili Radgono	20
Kipar Miha Kač ob življenjskem jubi- leju predstavil svoja dela	22
Prekmurci za vse Slovence ... ob državnem prazniku združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom.....	24
Kamničani na obisku v Maistrovem Zavrhu	25
Otroci slovenskih staršev iz Sarajeva po poteh Rudolfa Maistra v Kamniku.....	26
Spodnje savinjsko društvo Generala Maistra	28
Žalec in njegove lepote.....	29
Spomenik Rudolfa Maistra na Ptujju.....	32

Zveza društev
"GENERAL MAISTER"

V A B I L O

ob državnem prazniku, dnevu Rudolfa Maistra,

*Vas vabiva na slovesnost, ki bo v
četrtek, 22. novembra 2012, ob 18. uri,
v Domu kulture Kamnik,*

*Podelili bomo spominska priznanja za zasluge
pri ohranjanju spomina na generala Rudolfa Maistra.*

*Slavnostni govornik bo predsednik Zveze društev general Maister
mag. Milan Lovrenčič.*

Veseliva se srečanja z Vami!

*Zveza društev general Maister
predsednik
mag. Milan Lovrenčič*

*Občina Kamnik
župan
Marjan Šarec*

**Zveza društev general Maister vabi
ob dnevu Rudolfa Maistra vse svoje člane na tabor,
ki bo potekal na dan proslave
v petek, 23. novembra 2012
od 14.00 – 16.30 ure
v Ekomuzeju hmeljarstva in pivovarstva Slovenije,
cesta Žalskega tabora 2, Žalec.**

Večja društva bodo organizirale tudi avtobusne prevoze,
zato se povežite z vodstvom vašega društva!

MAISTROV GLAS je revija, ki jo izdaja
Zveza društev general Maister, Trubar-
jeva 3, 1000 Ljubljana, uredniški od-
bor: Matjaž Brojan, Mitja Meršol, Fran-
ci Svetelj, Janko Šertel in Dušan Vodeb

www.zvezadgm.net

23. november - DAN RUDOLFA MAISTRA

Rudolf Maister - Vojanov,
slovenski general in pesnik, 1874 - 1934

Bratje! Naša pomlad gre iz tal,
bistra ko burja, močna ko val:
v naša domovja se je zagnala,
tmo' razklala, sonce skovala,
sonce - kralja Matjaža dan.

Bratje, v sedlo, vajeti v dlan:
Drava nas zove, Jadran rjove,
vranci naj skrešejo trde podkve,
bratje - naprej!

Žalec, 1918

Zveza društev
"GENERAL MAISTER"
Trubarjeva 3, 1000 Ljubljana

OBČINA ŽALEC

Spoštovani!

*Vabimo vas na
osrednjo slovensko proslavo
ob državnem prazniku
"DAN RUDOLFA MAISTRA",
ki bo v
petek, 23. novembra 2012, ob 17. uri
v Domu II. slovenskega tabora Žalec.*

*Slavnostni govornik bo
predsednik Republike Slovenije
dr. Danilo Türk.*

*Lojze Posedel,
Spodnjesavinjsko
društvo generala Maistra*

*Milan Lovrenčič,
Zveza društev
"General Maister"*

*Janko Kos,
župan
Občine Žalec*

Slovenski jezik

Boštjan Žekš

Slovenski jezik je bil in je osnova slovenstva in slovenske države. Od Karantanije dalje, kot prve države alpskih Slovanov, smo bili pod tujo oblastjo. Ukazovali so nam vsi, od Bavarcev in Frankov do Habsburžanov, Italijanov, Nemcev in Madžarov. Nikoli nismo imeli samostojnosti, vedno smo bili pod tujo vladavino in razdeljeni. Tudi v Habsburški monarhiji, ko smo bili še najbolj skupaj, smo bili razdeljeni v posamezne dežele od Trsta in Istre preko Goriške in Koroške do Kranjske in Štajerske. Nikoli nismo imeli svojih kraljev ali cesarjev, svojega plemstva, svoje vojske ali svoje politike, pa smo vseeno preživeli in na koncu kot eden od zadnjih narodov v Evropi prišli leta 1991 do svoje države. Preživeli smo zaradi jezika, zaradi kulture in zaradi knjig, zaradi pismenosti in branja. Ta zgodnji kulturni razvoj sega od Brižinskih spomenikov (med 10. in 11. stoletjem) do prevoda celotnega svetega pisma v slovenščino leta 1583, ko smo dobili Knjigo *Biblija, tu je vse svetu pismu stariga inu noviga testamenta, slovenski tolmačena skuzi Jurija Dalmatina*. Smo narod, ki je med prvimi dobil prevod celotnega svetega pisma v svoj jezik, čeprav smo dobili svojo državo šele dobrih 400 let kasneje. Glede tega svetovni čudež, ki kaže, da lahko narod obstane tudi brez politične moči le s kulturo in jezikom.

Velikega pomena svojega jezika smo se zavedali tudi kasneje, v vseh političnih tvorbah, v katerih smo živeli. Skrbeli smo za slovenski jezik, ga analizirali in regulirali, izdajali slovnice, pravopise in slovarje, predvsem pa skrbeli za njegovo enotnost. Prav zaradi razdrobljenosti slovenstva po različnih državnih tvorbah je bilo bistveno, da smo prišli do enotnega knjižnega jezika, ki nas je povezoval ne glede na to, kje smo živeli. Seveda je bila ta borba za jezik težka in dolgotrajna, pri tem pa nismo zmagali v vseh bitkah. Še najbolj uspešna je bila centralna Slovenija, medtem ko smo na robovih (na Koroškem, v Porabju, v Furlaniji – Juljski krajini) pogosto izgubljali zaradi večjega

pritiska nemškega, madžarskega ali italijanskega nacionalizma ter lastne šibkosti.

Ko smo prišli v prvi in pozneje v drugi Jugoslaviji med južnoslovanske brate, se je borba za jezik nadaljevala. Kljub formalno skoraj enakopravnemu statusu slovenščine, so se v krizah pojavljale želje po poenotenju, ki bi seveda zaradi njene majhnosti škodovalo slovenščini. Zanimivo je, da se v krizah vedno pojavljajo želje po poenotenju velikih in malih na račun malih, namesto da bi prišlo do bolj intenzivnega pogovarjanja in dogovarjanja med velikimi in malimi. Zaradi podobnosti z drugimi južnoslovanskimi jeziki se je v tem obdobju pojavila tudi nevarnost počasnega in nezavednega spreminjanja slovenščine ter njenega približevanja drugim južnoslovanskim jezikom z vnašanjem tujih besed in tujih besednih zvez. Na srečo smo se obema nevarnostma v veliki meri izognili, zaradi skrbi in budnosti naših jezikoslovcev in mojstrov slovenske besede ob splošnem zavedanju pomena slovenskega jezika.

V novo državo, svobodno in neodvisno Slovenijo, smo potem vstopili s tako zgodovino borbe za slovenski jezik in z veliko izkušenj na tem področju. Tedaj in tudi pozneje, po vstopu v Evropsko Unijo, smo se zavedali, da bitka ni končana, da pa jo bo treba vojevati v drugačnih pogojih. Po eni strani je sedaj stanje boljše, ker smo prvič v zgodovini sami svoj gospodar in se sami lahko odločamo o uporabi in razvoju slovenskega jezika. Sprejeli smo zakonodajo, ki se nanaša na jezik, določa njegovo uporabo in njegov razvoj. V tej zvezi se včasih govori o zaščiti slovenskega jezika, kar pa ni pravi izraz, saj sedaj ni nikogar, ki bi nam želel vzeti jezik in ki bi ga lahko označili kot sovražnika slovenskega jezika. Za jezik smo odgovorni ali zaslužni mi sami, tako da tudi morebitnega sovražnika lahko iščemo le med nami samimi. Tudi na evropskem nivoju smo s stanjem lahko zadovoljni. Slovenščina je eden od uradnih evropskih jezikov, na evropskih srečanjih lahko govorimo

slovensko in tudi govorniki v drugih jezikih in teksti v drugih jezikih se prevajajo v slovenščino. Formalno je status slovenščine v EU tak kot status drugih uradnih jezikov. O takem nivoju so naši predniki, ki so se borili za jezik in nam ga predali v varstvo, lahko le sanjali.

Seveda pa ostaja druga plat, ki pa je glede jezika težja in bolj nevarna, za kar pa moramo sami najti svoje rešitve. Gre za to, da smo z vstopom v EU stopili v odprti svet. To je seveda dobro, saj omogoča gospodarske, kulturne, športne in druge vezi z drugimi evropskimi narodi, s katerimi smo prvič v zgodovini formalno enakopravni, je pa tudi slabo, ker tuji jeziki intenzivneje kot prej prihajajo k nam. Še sreča je, da je svetovni jezik postala angleščina in ne eden od sosednjih jezikov, ko bi bil jezikoven vdor povezan tudi s političnimi pritiski. Kljub temu, da so angleško govoreče dežele daleč, pa je vdor angleščine nevaren, ker nam ne le uničuje jezik, ampak tudi vnaša tujo kulturo, ki je ne razumemo in jo včasih tolmačimo po svoje. Seveda kakršnokoli zapiranje pred zunanjimi vplivi kot rešitev ne pride v poštev. Nasploh smo v tem odprtem svetu še vedno preveč zaprti, tako gospodarsko kot kulturno in jezikovno, najbrž smo v športu prišli še najdlje. Zato ne izkoriščamo prednosti odprtega sveta, ki nam omogoča na vseh področjih tudi poseganje čez mejo. Mi se skušamo zaradi strahu pred drugimi, ki sloni na naših zgodovinskih izkušnjah, v glavnem braniti in ovirati tujce pri prihodu k nam. Tako enostransko gledanje na

odprtost, ko, športno rečeno, nima mo napada ampak le obrambo, nas bo nujno ugonobilo. Isto velja tudi za odnos do jezika. Ne sme nas biti strah zanj. Če smo s svojim jezikom preživeli in se razvijali v najtežjih okoliščinah, bomo preživeli tudi sedaj, ko živimo v demokratičnem svetu, ko nam vsaj javno in na glas nihče ne more nič. Sami se moramo dogovoriti, kako bomo skrbeli za svoj jezik. Na nas je. Seveda imamo kot na drugih področjih tudi pri jeziku z dogovarjanjem težave, ker raje iščemo grešnike, kot da bi vsi skupaj našli nek sprejemljiv kompromis.

Seveda imamo trenutno s slovenskim jezikom kar precej težav. Eden od glavnih problemov, ki ga vidim kot učitelj na univerzi, je to, da imajo večinoma mladi, ki so končali srednjo šolo, pomanjkljivo znanje slovenščine. Eno je slovnica, uporaba dvojine, uporaba roditeljske zanikanja, pravilno postavljanje vejic, itd, drugo pa je jasno in lepo izražanje svojih ali tujih misli. Šepa na obeh nivojih s tem, da ta drugi niti ni ozko povezan s slovenskim jezikom ampak bolj z logičnim razmišljanjem, ki bi se ga morali naučiti ob učenju slovenskega jezika. Seveda tu govorim o povprečju ne o najboljših študentih, ki nimajo problemov niti s slovnico niti z izražanjem niti s čim drugim. Očitno so se na tem področju stvari drastično spremenile od časov, ko sem se jaz šolal. Težko je reči zakaj. Ali zaradi načina pouka v osnovni in srednji šoli? Ali zaradi množičnega šolanja, ko gre velika večina osnovnošolcev v nadaljevanju v gimnazijo in velika večina gimnazijskih maturantov na univerzo? Ne vem, vsekakor pa teh problemov ne more reševati univerza in poučevati osnovno znanje slovenskega jezika.

Ko pa smo že pri univerzi, moramo nekaj reči o uporabi slovenskega in tujega (angleškega) jezika na univerzi. Dejavnost univerze je sestavljena predvsem iz znanstvenega oziroma strokovnega dela in iz poučevanja. Pri strokovnem delu gre za prenos znanja v okolico – v podjetja, v državne organe, itd. To teče večinoma v slovenščini, če pa pride do tega, in tega bi bilo lahko več, da univerza prodaja svoje znanje tujini, mora biti to znanje predstavljeno v tujem jeziku zaradi kupca. Pri znanstvenem delu prihaja v zadnjem času do velikih

nesporazumov glede uporabe slovenskega ali angleškega jezika. Gre ali za nepoznavanje tematike ali za iskanje grešnega kozla. Angleščina je v povojnem obdobju postala v znanosti lingua franca. Kot sta si pred 250 leti naš Scopoli in švedski Linne dopisovala v latinščini, danes sodobni znanstveniki med seboj komunicirajo v angleščini. Vsi, Francozi, Nemci, Kitajci, Japonci, itd. Pri objavljanju v angleščini ne gre za odtujevanje znanja, za dajanje znanja tujcem, ampak za skupno nadgrajevanje znanja. Članek v angleščini je namenjen strokovnjakom na drugem koncu sveta, ki delajo iste raziskave, da lahko o objavljenih raziskavah podajo svoje kritično mnenje (nikoli se ne ve, kaj je res), obenem pa lahko na osnovi objavljenih rezultatov načrtujejo nove eksperimente. Mi tukaj, v mali Sloveniji, imamo na tak način dostop do celotnega svetovnega znanja, kako ga izrabimo, pa je odvisno od nas. Seveda vse to velja za osnovne raziskave, ko rezultati še nimajo direktne uporabe in s tem ekonomske vrednosti. V tem primeru se jih proda.

Zakaj ne objavljati vrhunskih novih rezultatov v slovenščini. Odgovor oziroma številke v mojem odgovoru so odvisne od znanstvenega področja. Za raziskave, ki jih oziroma ki sem jih delal sam, ocenjujem, da članek (v angleščini), ki sem ga objavil in ki ga zelo cenim, po svetu prebere in razume 1000 znanstvenikov (ugibam, morda manj). Sto od teh članek v svojih delih omeni, kar pomeni, da grade na njem. Od gornjih 1000 jih je najbrž v Sloveniji manj kot 10, pa še ti so moji sodelavci na takem ali drugačnem nivoju. Seveda bi lahko ta članek objavil doma v slovenščini, toda domačih 10 znanstvenikov članka ne bi bralo, ker vsebino že poznajo, tujih 990 pa tudi ne, zaradi jezika. Seveda se ob tem pojavlja problem slovenske terminologije na posameznih področjih, za katero univerza in znanost morata skrbeti. Skrbita lahko na razne načine – s predavanji, s poljudnimi članki v domačih revijah ali dnevnem časopisju, s terminološkimi slovarji, ki jih pri nas posamezne vede praviloma pripravljajo, itd.

Drugo vprašanje je pouk, poučevanje in jezik pri tem. Tu je treba ločiti, ali gre za pouk na dodiplomskem, podiplomskem ali doktorskem nivoju. Upošte-

vati je treba tudi razlike med področji, med fakultetami in trenutno stanje glede deleža tujih predavateljev in tujih študentov. Ob tem naj omenim, da je ta delež pri nas pretresljivo nizek, nižji od deleža na katerikoli univerzi po svetu, ki jo bolje poznam, v razvitem ali v nerazvitem svetu. Dodiplomski študij je pri nas v glavnem v celoti v slovenščini, kar daje tudi temelje za slovensko strokovno terminologijo. Na podiplomskem nivoju ali pri doktorskem študiju je že več tujcev, predvsem med predavatelji in mentorji, kar daje študentom možnost, da spoznajo mednarodno terminologijo, brez katere ne bodo mogli živeti. Večina predavateljev pa je slovenskih, tako da je naša univerza večinoma slovenska, morda celo preveč.

Vsekakor slovenščina na slovenskih univerzah ni ogrožena. Morda bo kdaj v prihodnje, sedaj ni. Slovenski predavatelji skrbijo za slovenski jezik in slovensko terminologijo. Ne poznam nikogar, ki bi dajal angleščini prednost in zanemarjal slovenščino. Nekatere doktorske disertacije, ki so zaradi tujega mentorja ali tujega člana komisije napisane v angleščini, imajo izčrpen izveček v slovenščini, ki definira novo izrazje na novem področju. Skratka, stvari tečejo dovolj gladko in pregledno, če se pojavijo problemi, pa jih fakulteta skupaj z univerzo rešuje. Kar najmanj potrebujemo na tem področju, bi bile nove, toge zakonske omejitve glede uporabe jezika. Spoštujmo univerzitetno avtonomijo in zaupajmo ljudem.

Morda sem v tem zapisu posvetil preveč prostora univerzam, toda to je področje, ki ga res poznam in ki ni kritično. V splošnem pa opažam, da nivo uporabe slovenščine pada. Ne le zaradi šole, ampak zaradi splošnega pomanjkanja samozavesti in nacionalnega ponosa. To pa je seveda globlji problem, ki ga ne more rešiti posamezna institucija, ampak le vsi skupaj. Verjamem, da sedanja kriza, realna ali izmišljena, finančna ali moralna, vpliva na narodno zavest in s tem tudi na slovenski jezik. Če želimo ohraniti slovenski jezik in slovenstvo, bomo morali biti uspešni na vseh področjih, predvsem na gospodarskem. Če bomo živeli dobro, bomo ponosni na Slovenijo in bomo želeli ostati Slovenci in bomo govorili slovensko.

Spominska priznanja

General Rudolf Maister za leto 2012

Člani Odbora za podelitev spominskih priznanj generala Rudolfa Maistra so v četrtek, 27. septembra 2012 soglasno sprejeli sklep: „Skladno z Dogovorom o podeljevanju spominskega priznanja generala Rudolfa Maistra med Občino Kamnik in Zvezo društev General Maister se predlaga, da spominska priznanja generala Rudolfa Maistra v letu 2012 prejmejo g. Franc Svetelj, g. Đuro Haramija in Srednja upravno administrativna šola Ljubljana“.

Franc Svetelj

Društvo general Maister Kamnik predlaga, da se za leto 2012 podeli spominsko priznanje generala Rudolfa Maistra članu DGM Kamnik Francu Svetelju.

Franc Svetelj je eden od ustanovnih članov DGM Kamnik. Društvo je bilo formalno ustanovljeno 13. junija 2005. Pred tem so aktivnosti v Kamniku potekale v sklopu podružnice DGM Ljubljana. Franc Svetelj je v času od 2005 do 2012 opravljal naloge podpredsednika Društva general Maister v Kamniku. Sedaj opravlja naloge predsednika nadzornega odbora DGM Kamnik.

Njegov glavni prispevek pri delovanju društva na lokalni in tudi državni ravni je informiranje javnosti preko različnih medijev, predvsem preko Kamniških novic, Kamniškega občana, Kamničana in Maistrovega glasu. Franc Svetelj je član uredniškega odbora glasila Maistrov glas, ki ga izdaja Zveza društev general Maister. V tem glasilu so objavljeni njegovi številni strokovni in drugi prispevki in članki.

Posebno skrb Franc Svetelj namenja tudi pridobivanju in skrbi za dokumentarna in arhivska gradiva ter izdaji publikacij. Zelo je aktiven tudi pri dokumentiranju dogodkov, predvsem v obliki fotografskega gradiva. Lahko rečemo, da ni bilo dogodka društva DGM Kamnik, ki ga ne bi ustrezno dokumentiral, kar predstavlja bogat vir arhivskega gradiva.

Franc Svetelj je veliko aktivnosti posvetil tudi sodelovanju z Občino Kamnik, predvsem v smislu dogovarjanja z aktualnima županoma v

občini Kamnik, s Tonetom Smolnikarjem in Marjanom Šarcem. Teme razgovorov so bile predvsem sodelovanje med društvom in občino, organizacija proslav, financiranje društva, obnova Maistrove rojstne hiše.

Franc Svetelj je preko podjetja Calcit zagotovil večino sredstev za nabavo prapora Društva GM v Kamniku. Aktivno je deloval na sejah upravnega odbora DGM Kamnik ter sodeloval pri izvedbi letnih programskih in volilnih skupščin DGM Kamnik. Sodeloval je tudi z drugimi organizacijami DGM ter z organizacijo na državni ravni. Pozornost je namenjal tudi skupnim aktivnostim z organizacijami podpisnicami listine o

sodelovanju v občini Kamnik: ZZB NOV, ZSČ, ZVVS, Sever.

Franc Svetelj je veliko časa posvetil obiskom in sodelovanju s Šolskim centrom Rudolf Maister in sodelovanju z medobčinskim Muzejem Zaprice, kjer je bil med organizatorji simpozija na tematiko o Rudolfu Maistru in borbah za severno mejo. Vedno je prispeval svoj delež pri organizaciji in izvedbi proslave Dneva Rudolfa Maistra na lokalni in državni ravni, aktivno je sodeloval ob občinskih praznikih in Maistrovih pohodih.

*Društvo general Maister Kamnik
predsednik Nikolaj Pintarič*

Đuro Haramija

Đuro Haramija predstavlja s svojimi idejami in dejanji vzor domoljubnega aktivista v okviru Zveze društev general Maister. Bil je pobudnik, idejni vodja za ustanovitev Koroškega domoljubnega društva Franjo Malgaj in njegov prvi predsednik. Društvo združuje ljudi iz Mežiške, Mislinjske in Dravske doline, ki spodbujajo in razvijajo domoljubno zavest in zgodovinsko vedenje o pomembnih mejnikih pri nastajanju samostojne in neodvisne slovenske države. Ustanovljeno je bilo leta 2006, že na prvem zboru članov je štel več kot 50 članov in članic, do danes pa je njihovo število naraslo na 160. Od vsega začetka se to društvo združuje v Zvezo društev general Maister.

Društvo vsako leto organizira spominsko slovesnost ob 6. maju, posvečeno spominu na legendarnega borca za severno mejo Franja Malgaja. Člani in članice društva se v velikem številu udeležujejo proslav ob državnem prazniku - dnevu Rudolfa Maistra, gojijo stalne tesne stike s sorodnimi društvi in organizacijami v Sloveniji in v zamejstvu. Za izjemno odmevno prireditev ob državnem prazniku leta 2009 na Ravnah na Koroškem, kjer sta potekala tudi tabor in skupščina Zveze pred proslavo, nosi največji del zaslug prav gospod Đuro Haramija. Njemu gre zahvala za ureditev in afirmacijo Malgajeve poti, ki poteka po trasi, po kateri se je v času bojev za severno mejo najpogosteje gibal Malgaj s svojimi borci.

Đuro se nikoli ni branil organizacijskih niti operativnih nalog v okviru društva in zveze. Vedno se odzove izzivom, najsi bo za organizacijo prireditev in proslav, stikov z drugimi društvi, pohodov po Malgajevi poti ali za predavanja na šolah, kjer širi ideje domoljubja ter afirmira vlogo in lik Rudolfa Maistra in Franja Malgaja. Tudi velik del zaslug za prestavitev Malgajevega spomenika na Dobrijah pri Ravnah na Koroškem na bolj primerno lokacijo lahko pripišemo prav njegovim prizadevanjem.

Đuro je tudi v svoji poklicni dejavnosti pomembno zaznamoval razvoj

Koroške in Slovenije. Bil je predsednik izvršnega sveta Občine Ravne na Koroškem, ki je v takratnem času zajemala vso Mežiško dolino, izjemen je bil njegov prispevek v vlogi direktorja koroškega ekonomskega centra; odgovornemu in strokovnemu pristopu pa je vedno znal dodati svoj pristni človeški odraz, ki ga odlikuje še danes kot zagnanega aktivista društva Franjo Malgaj in Zveze

*predsednik društva
Vladimir Ovnič*

Srednja upravno administrativna šola Ljubljana

Srednja upravno administrativna šola v Ljubljani sodi med tiste vzorne vzgojno izobraževalne ustanove v Republiki Sloveniji, ki s svojim strokovnim delom učno-vzgojnega kolektiva izpopolnjuje in uresničuje poslanstvo, za katerega se je boril in zavzemal naš veliki domoljub, general in pesnik Rudolf Maister - Vojanov.

Z načrtnim in aktivnim delom so v nekaj letih uspeli razviti in uspešno izvajati izvorni modul domovinske in državljanske vzgoje v srednji šoli ter tako na nevsiljiv način pritegniti k tvornemu sodelovanju dijake in dijakinje, ki svojo aktivnost izražajo in potrjujejo z različnimi načini in oblikami dela. Udeležujejo se različnih okroglih miz na temo poznavanja vloge in poslanstva generala Maistra in njegovih borcev in utrjevanja domovinske državljanske pripadnosti in domoljubja, sodelujejo na razstavah, se odzivajo na natečaje ob razpisanih projektih, tekmujejo na pohodih in tekih ter načrtno skrbijo za dvig glasbene kulture pri učenju in izvajanju domoljubnih pesmi. Zanje je spoznavanje pestrosti slovenske kulture in zgodovine rasti sloven-

skega naroda skozi različna obdobja velikih osamosvojitvenih preizkušenj in boja za samostojnost temelj socialnega kapitala in krepitev samozavesti mladega in domovini pripadnega državljana. V ta sklop sodi tudi obiskovanje državnih institucij in spoznavanje njihovega dela kakor tudi sodelovanje z različnimi šolami v Sloveniji.

Globoko se zavedajo pomena in vloge državnih simbolov ter razvijanja njihove sporočilnosti. Vestno in vzorno pripravljajo in izvajajo šolske proslave ob državnih praznikih in spominskih obeležjih naše bogate zgodovine in kulturnega izročila. Dijaki in profesorji se aktivno udeležujejo državnih praznovanj in obeležjih ob dnevu Rudolfa Maistra kot tudi strokovnih ekskurzij ob izvrstnem sodelovanju z Društvom general Maister Ljubljana. Prijazen in za različno strokovno pomoč vselej pripravljen delovni kolektiv profesorjev in dijakov je hkrati na stečaj odprl vrata aktivnemu sodelovanju in podpori ljubljanskega društva, ki v njegovi šolski dvorani pripravlja in izvaja svoje letne programske skupščine.

Na šoli so tudi bili pobudniki in avtorji odmevne raziskave med sloven-

skimi srednješolci o domoljubju in aktivnem državljanstvu, ki so jo nam nazorno predstavili tudi na letni skupščini Zveze društev general Maister. Z njeno pomočjo smo lahko ugotovili, kakšen je odnos do domovine med mlado generacijo in kje so vrzeli, ki bi jih morali tudi z aktivnim delom v učno vzgojnih procesih in večjem zavedanju in aktivnosti odgovornih institucij, vključno z društvi generala Maistra in drugih organizacij, odpraviti na poti utrjevanja domoljubja, ljubezni in odnosa do domovine, da bo prijazna do vseh njenih državljanov.

Z željo, da bi se zgledni vzgojno izobraževalni ustanovi Srednji upravno administrativni šoli Ljubljana, ki jo uspešno vodi ravnatelj Dušan Vodeb, v naslednjem obdobju pridružili tudi mnogi drugi v Sloveniji, predlaga Društvo general Maister Ljubljana, da se dijakom in profesorjem te ljubljanske ustanove podeli Letno priznanje generala Rudolfa Maistra. Nanje smo lahko ponosni.

*Društvo general Maister Ljubljana
predsednik Aleks Štakul*

600 dijakov, 45 profesorjev, 300 slušateljev, izrednega izobraževanje; 170 računalnikov; 24 učnih podjetij; Športna dvorana; Rom; Kuhinja za malice, Jedilnica; Multimedijska knjižnica; Inkubator; Referat za dijake; Pester izbor malic (več); Plesna skupina; Navijaška skupina; ŠKL; NOGOMETNA, ROKOMETNA, KOSMETNA, prireditve, karaoke, TALENTI; Ekskurzije po Sloveniji in v tujino; Šolski ples; Sportni dan Portorož; Kapanje v Aqualuni; Izmenjave dijakov; Projekti: GPS; Maturantski ples; Projekt »Pogovori pri predsedniku«

Ocena raziskave

Raziskava Odnos dijakov do države in aktivnega državljanstva, ki jo je izvedla skupina profesorjev Dušan Vodeb, Darja Vidovič in mag. Janez Damjan v organizaciji Srednje upravno administrativne šole v Ljubljani, je imela za cilj ugotoviti odnos slovenskih srednješolcev do države, državljanske in politične zavesti. Poskušala je ugotoviti kakšne socialne in državljanske kompetence imajo slovenski srednješolci, torej indirektno, kakšnih se naučijo v slovenski srednji šoli.

Raziskovalni tim je pokazal izjemno strokovno kompetentnost tako pri sestavi raziskave, njeni izvedbi kot pri matematični – statistični obdelavi podatkov. Raziskovalci so izbrali 5 slovenskih srednjih šol: Gimnazijo iz Novega mesta in Slovenj Gradca, Šolski center iz Sežane ter Srednjo gostinsko-turistično šolo in Srednjo upravno administrativno šolo iz Ljubljane.

Skupaj je odgovarjalo 475 dijakov v vseh štirih razredih na šolah. S tem je anketa pridobila kar objektivno reprezentativni značaj.

Raziskovalci so izhajali iz pravilne antropološke predstave, da so socialne in državljanske kompetence ključne za dejavno državljanstvo, socialno vključenost in sposobnost zaposlitve. Našteli so nekaj teh kompetenc, ki jih otrokom posreduje ali bi jih morala posredovati slovenska srednja šola: sporazumevanje v materinem jeziku in v tujih jezikih, matematične kompetence ter osnovne kompetence v naravoslovni znanosti in tehnologiji, digitalna pismenost, učenje učenja, samoiniciativnost, podjetnost ter kulturna zavest in izražanje.

Anketa je spraševala dijake o njihovi ljubezni oziroma pripadnosti nekaterim najbolj bistvenim danostim družini, krogu prijateljev, športnemu klubu, glasbeni skupini, religiji, državi Sloveniji, šoli, drugi državi in EU itd.

Raziskava je pokazala podobno zavest slovenskih srednješolcev, kakršno imajo njihovi vrstniki v Evropi, z nekaj posebnostmi. Slovenski dijaki izražajo največjo pripadnost družini, krogu prijateljev, športnemu klubu, pa tudi svoji državi Sloveniji (morda tu malo manj kot srednješolci po drugih evropskih državah), enako manj Evropski uniji. Malo se zanimajo za politična vprašanja, v

samem poklicu politika in politiki imajo precej nizko mnenje (slabše od evropskega povprečja). Precej nizko so ocenili tudi svojo ljubezen oziroma pripadnost svoji šoli (slabše kot povprečno dijaki v EU). Verjetno bi moralo to dvoje vznemiriti slovensko šolsko politiko in jo napeljati v razmislek za kakšne korekture.

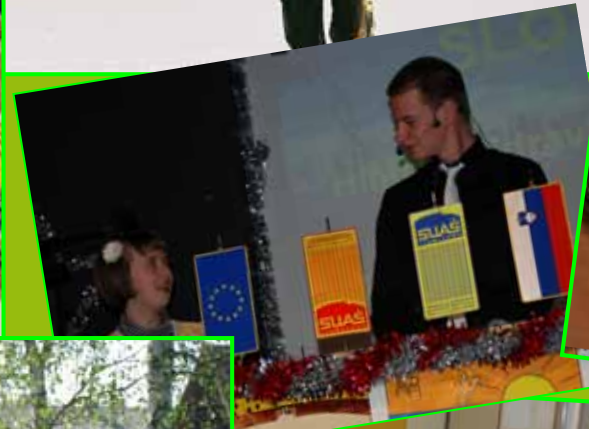
Zelo pohvalno od raziskovalnega tima je, da je za razliko nekaterih drugih raziskovalnih timov, ki trenutno za velik denar raziskujejo in proučujejo kompetentnost slovenske mladine na področju državljanske zavesti in se koncentrirajo le na nekatere politične tehnikalije in predvsem na globalizacijske in ekološke probleme, je ta pričujoča raziskava mnogo bolj pravilno harmonično kombinirala ožje državljanske kompetence in zavest s patriotsko kulturno zavestjo in kompetencami, ki jo utemeljujejo.

Menim, da raziskava Srednje upravno administrativne šole iz Ljubljane zasluži vso pohvalo strokovne javnosti in bi bila vredna, da pride bolj do zavesti tudi širše javnosti.

dr. Janko Prunk

raževanja in vseživljenjskega učenja; Redno in izredno izobraževanje; **Fitnes; Plesna dvorana; Gledališka dvorana, Dvorana z odrom; 26 dijaških računalnikov za facebook; Brezžični internet; Športna; Solska glasbena skupina; Devski zbori; SARKASKA, ODBOJKARSKA IN TEKARSKA REPREZENTANCA; koncerti, Promocijske ture: Berlin, Amsterdam, London, Sarajevo, Beograd, Praga, Budimpesta, Varšava, Moskva, ...; Projekti Zdravstva in turizma: Projekt Zdravstva in turizma; Medvrstniško partnerstvo in prostovoljstvo; ...**

Ludvik Toplak častni občan mesta Maribor

Zveza društev general Maister in Ustanova dr. Antona Trstenjaka

Na predvečer praznika Mestne občine Maribor, 19. oktobra 2012, je v Unionski dvorani župan Franc Kangler podelil najvišja priznanja in nagrade mesta Maribor za leto 2012. Naziv častnega občana mesta Maribor je letos na predlog Zveze društev general Maister in Ustanove dr. Antona Trstenjaka prejel pravnik prof. dr. Ludvik Toplak za življenjsko delo na akademskem, gospodarskem, kulturnem in družbenopolitičnem področju.

Prof. dr. Ludvik Toplak je na znanstvenem in pedagoškem področju dosegel najvišje znanstvene in akademske uspehe in priznanje doma kot rektor Univerze v Mariboru in v Evropi kot član Evropske akademije znanosti in umetnosti v Salzburgu ter kot prorektor Alma mater Europaea. Na gospodarskem področju je uspel kot uspešen strateg in član vodstvenega tima enega najuspešnejših visokotehnoloških programov v Sloveniji, Iskra Delta Computers. Kot politik je sodeloval pri slovenski osamosvojitvi, razvoju slovenske države, zlasti parlamentarne demokracije, socialno tržne ekonomije ter skladnega razvoja regij v Sloveniji. V Mariboru je začel visokošolski študij ter se po zaključenih študijih na najuglednejših univerzah v svetu vrnil v Maribor kot profesor in rektor Univerze v Mariboru. Vse svoje akademske, poslovne in politične moči je prenašal v Maribor, ko je delal v akademskih, poslovnih ali političnih službah, posebej kot rektor ali član mednarodnih akademskih institucij.

Prof. dr. Ludvik Toplak je rojen 13. 7. 1942 kot šesti od enajstih otrok v tradicionalni slovenski, kmečki in krščanski, narodno opredeljeni družini, kjer se je cenila izobrazba, osebna drža, pošteno delo ter predanost za potrebe drugih ljudi in skupnosti. V otroštvu je bila družina preganjana in izseljena zaradi sodelovanja v narodno osvobodilnem gibanju. To je po njegovih besedah tudi določilo

izobraževanje in poklicno pot ter družinski status. Je poročen z ženo Edito, mag. filozofije in ima dva otroka. Sin Jurij je dr. prava in docent na Pravni fakulteti v Mariboru, hči Barbara, mag. prava, pa je zaposlena na Višjem sodišču v Mariboru.

Po gimnaziji na Ptujju se je odločil za študij prava. Začel je v Mariboru, diplomiral v Ljubljani, magistriral v Beogradu in v New Yorku ter doktoriral v Novem Sadu. V tem času je študiral tudi v Oslu socialno zakonodajo, v Londonu avtorsko pravo, v Washingtonu pravo informatike, v New Yorku mednarodno trgovinsko pravo, v Potsdamu v ZDA mednarodni management. Krajše raziskovalne programe je delal tudi na Poljskem, v Indiji, v Veliki Britaniji, zlasti pa v Sloveniji.

Kot profesor je predaval na Višji pravni šoli v Mariboru ter na Univerzi v Ljubljani, kasneje na Pravni fakulteti in na FOV-u civilno pravo, gospodarsko pravo in mednarodno gospodarsko pravo. Njegov poseben interes pa je management, ekologija ter socialno tržna ekonomija. Socialno tržna ekonomija namreč

pomeni organizacijo velikega števila malih pridelovalcev, potrošnikov, varčevalcev, kreditojemalcev ali zavarovalcev, ki se združijo v zadruge za zadovoljevanje svojih potreb in da se tako v družbi ustvari protiutež individualističnemu, profita željnemu kapitalu. Ta profesionalna orientacija mu je bila položena v otroštvu, da se je treba po svojih močeh posvečati tudi potrebam drugih ljudi. Ta opredelitev ga je kasneje tudi pripeljala v politično delo, kjer je bil poslanec in predsednik družbeno-

-političnega zbora, prvega demokratično izvoljenega parlamenta v osamosvojitvenih letih.

Kot rektor Univerze v Mariboru je delal predvsem na razvoju temeljnih akademskih programov, tako da se univerza razvija v popolno univerzo s fundamentalnimi akademskimi disciplinami, kot so pravo, medicina, filozofija, naravoslovje in teologija. Kot rektor se je posebej posvečal tudi mednarodnim povezavam Univerze v Mariboru, bil je predsednik Podonavske rektorske konference, predsednik Rektorske konference Alpe-Jadran, član predsedstva Evropske rektorske konference, član predsedstva Konfederacije univerz Evropske unije ter Mednarodne konference o visokošolstvu Internacional Conference on High Education (ICHE).

V letu 2002 do 2006 je bil veleposlanik pri Svetem sedežu. Tu je nadaljeval študij svoje osnovne orientacije, Evropski integracijski procesi. Kot profesor mednarodnega gospodarskega prava se je posvečal gospodarski integraciji Evrope (EGS, Euro-unija) ter politični integraciji Evrope (EU). Kot rektor je spremljal in sooblikoval proces akademske integracije, ki se ji reče Bolonjski proces. Kot veleposlanik pa je spremljal proces duhovne integracije, ki se ji reče ekumenizem.

Na raziskovalnem področju je napisal več knjig in razprav ter imel več mednarodnih nastopov s področja civilnega prava, gospodarskega prava, managementa, ekonomije, ekologije, medkulturnega in medre-

ska ustanova zato razvija študijske programe s področja ekoremediacije, managementa, financ, evropske integracije, romologije, zdravstvene nege, fizioterapije in socialne gerontologije.

V političnem delu se je prof. dr. Ludvik Toplak posvetil izgradnji in razvoju parlamentarnega sistema v Sloveniji, posebej pa predlagal Zakon o zadrugah, da bi po tej poti vzpostavili zakonito in pravično lastninjenje, lokalno samooskrbo ter ekonomsko demokracijo. Njegov slogan je bil: "Privatizacija naj bo zakonita in pravična. Prvi dobijo tisti, ki so prvi vložili, sledijo tisti, ki so novo vrednost dodali." Posebej se je zavzemal tudi za skladen razvoj

Ptuj, kjer je bil kasneje predsednik, danes pa je član Legislative Committee pri Rotary International. Domoljubno delo je izpolnjeval zlasti v okviru društev General Maister, kjer je bil več let tudi podpredsednik Zveze društev general Maister. Vključen je v mednarodne akademske organizacije: Evropska akademija znanosti in umetnosti v Salzburgu,

ligijskega dialoga. To delo danes nadaljuje v okviru Alma Mater Europaea – Evropsko središče Maribor (ESM) kot predsednik ter v sodelovanju Evropske Akademije znanosti in umetnosti kot njen član. ESM je ustanovil zato, da bi preko samostojnega visokošolskega zavoda in raziskovalne organizacije lahko v Mariboru uresničeval in razvijal tiste programe, ki jih prej v javni službi ni bilo možno. Gre za programe, ki so novi, interdisciplinarni, deficitarni, zaposljivi, evropsko orientirani in kvalitetni. ESM se posebej posveča problemom podonavskih dežel, kot so ekologija, vode z energijo in prehrano, reintegracija in tranzicija, medkulturne komunikacije in zdravstvo in sociala, povezano z demografijo in migracijami. Kot visokošol-

slovenskega nacionalnega prostora, zato tudi predlagal Zakon o avtocesti Koper – Lendava ter vsodbujal in sodeloval pri oblikovanju prvega Zakona o ustanovah, da bi tako vsodbudili in razvili tudi humanitarno delo.

Na področju civilne družbe je delal predvsem kot soustanovitelj prve slovenske fundacije Ustanova dr. Antona Trstenjaka, prve slovenske fundacije po pedesetih letih, kjer je bil več let predsednik ter član Ustanove Perennia. V okviru Trstenjakove fundacije so organizirali številne domoljubne aktivnosti in znanstvene simpozije, posvečene zgodovinsko prezrtim osebnostim. To delo nadaljuje tudi še danes, zlasti tudi kot ustanovitveni član Rotary kluba

International Conference on Higher Education (ICHE), East West Bridge, Alma Mater Europaea Salzburg, kjer je danes prorektor in druge.

Poleg svoje poklicne orientacije ga je posebej v življenju zaznamovala kultura, ob prostem času pa delo v zeleni bratovščini, skrbi za ravnotežje v okolju.

Glede na obširno akademsko, gospodarsko in politično delo v Mariboru in za Maribor, glede na zavzeto in uspešno kulturno ter humanitarno delo v Mariboru, v Sloveniji in na mednarodnem polju, posebej pri razvoju akademskih programov Univerze v Mariboru in Zveze društev general Maister, je mesto Maribor prof. dr. Ludviku Toplaku dodelilo naziv ČASTNI OBČAN MESTA MARIBOR.

Presežena pričakovanja.

Domoljubje predstavljeno predsedniku dr. Danilu Türku

Jelka Šertel

Zveza društev general Maister se redno udeležuje teh posvetovanj. Obisk je presegel vsa pričakovanja, kar je izrazil tudi dr. Danilo Türk, ko je stopil v veliko dvorano. Vzdušje je bilo toplo, prijetno in polno mladostnega zanosa.

V uvodnem delu so ugledni posamezniki analitično predstavili analize in svoja razmišljanja na temo domoljubja. V drugem delu pa so mladi prebirali svoje izbrane pesmi in literarna dela z že omenjeno domoljubno vsebino.

Posvetovanje, ki je trajalo tri ure, je minilo v sproščenem in prijaznem vzdušju medsebojnega zaupanja, da delamo nekaj dobrega za Slovenijo.

Moja rodna domovina

Priznam, veliko nas je takih, ki se svoje domovine ne zavedamo popolnoma in nismo ponosni domoljubi. Priznam, da mi ne pomeni veliko in da sem šele sedaj, ko moram napisati nekaj o svoji rodni domovini, dojela, da večini ljudi ta del ozemlja veliko pomeni. Da so se nekateri pripravljani do zadnje sape boriti za ta del ozemlja, da bo ostal naš. Za ta del ozemlja, na katerem se bodo razvijali naša kultura, naš jezik, naše generacije, naš način življenja.

In povem vam, da to občudujem. Da občudujem to predanost in da imajo svoj prav, da se moramo boriti za nekaj, kar je naše, za to, kar nam pripada. Še posebej za Slovenijo, ki je tako lepa država, polna naravnih bogastev, polna miru in lepote. Občudujem, da so pripravljani narediti vse za to, da bodo lahko vse naslednje generacije uživale naravne lepote in živele kar se da brezskrbno. Da bodo lahko vsi zanamci govorili slovenski jezik in se predali melodičnosti vsake besede, da bodo lahko še naprej brali Prešerna v slovenščini in odkrivali vse skrivnosti v Kettejevih pesmih.

Slovenščina je bila vedno zame najlepši jezik in vedno mi je bilo v užitek brati slovensko literaturo. `Ljubim te` je vedno bolje zvenelo od `I love you` in pomen te besede je bil vedno globlji od katere koli druge. Vedno je bilo lepše slišati `oprosti` kot pa `sorry` in žal mi je, da slovenščino tako pogosto zamenjujemo s tujimi besedami, ki v sebi ne nosijo globljega pomena in iskrenosti. Vse so tako površinske in brez srca. Morda pa jih prav zato ne uporabljamo vedno? Ker vemo, kakšno globino nosijo naše slovenske besede in se bojimo izreči nekaj, česar ne mislimo

zares. Beseda oprsti izkazuje obžalovanje, priznavanje napake in noben ne želi izreči nečesa, česar zares ne misli in čuti v srcu.

Vedno bolj ko razmišljam, vedno bolj razumem, zakaj so naši dedki in babice tako branili rodno domovino. Ker to za njih ni bila le država, ampak njihovo življenje, njihov svet, njihov jezik, njihova kultura. Njihova preteklost, sedanjost in prihodnost, ki so jo želeli še naprej imeti. Ki jo imamo tudi mi, a ne vemo točno, kako ravnati z njo. Ker nismo doživeli nobene večje vojne, nobenega strahu, da bomo našo srečo izgubili, in ker vse vedno jemljemo za samoumevno. Redkokdo je videl pomanjkanje in revščino in redkokdo se zaveda, da imamo veliko srečo, da se nam to ne dogaja in da je za nas kar se da preskrbljeno. Da nas večina živi v popolnem izobilju in pod okriljem Alp, Jadranskega morja in Panonske kotline.

In čeprav se nam vsem včasih zazdi, da določeni voditelji peljejo našo deželo v pogubo in da sistem ni tak, kot smo si ga zaželeli, je vedno dobro, da pogledamo na to, česar oni ne morejo spremeniti – naše ljubezni do domovine.

Srečni smo v našem okolju in dobro se nam godi. Morda bomo vsi nekega dne spoznali, da je naša rodna domovina skorajda popolna, in morda bomo nekega dne vsi spoznali, da je sreča povsod okoli nas in da je ni potrebno iskati nikjer drugje. In včasih se zamislim ... Bodo tudi moji vnuki še naprej peli slovenske pesmi?

*Avtorica: Pia Lavriha, 9. a,
OŠ Oskar Kovačič;
Mentorica: Mojca Koren*

SLOVENIJA

Pred dvajsetimi leti
smo se osamosvojili,
ker bolje živeti smo želeli,
državo smo ustanovili.
Srce močno je bilo,
zmoremo, smo dejali
in se je zgodilo.
Besedo smo držali.
Zdaj v Sloveniji živim,
po naše govorim,
se naših običajev veselim.
Šli smo korak naprej
in zdaj za nas ni več mej!

*Avtorica: Tina Žlogar, 7. b
OŠ Toneta Čufarja, Ljubljana
Mentorica: Zdenka Ferenc*

DOMOVINA

Prelepa ti si domovina,
ko cvetja polna je dolina.
Čeprav si majcena in drobna,
naša skrb zate ni obrobna.

Če hotel kdo bi te mi vzeti,
branila bi te z vso močjo,
z našo – slovensko roko.

Šege tvoje vedno bom spoštovala,
nikoli te ne bom izdala.
Za svojo te vedno bom priznala,
drugim povoda za zaničevanje ne bom dala.
Tudi če v opevani Ameriki bi živela,
v srcu le tebe vedno bom imela.

*Tamara Grah, 7. r, OŠ Grad
Mentorica: Marija Štesl, Občina Grad*

www.zvezadgm.net

Moja rodna domovina

Moja rodna domovina
je včasih pámeti praznina.
Majhna, pa vendar velika,
po Evropi se potika.

Polna bogastev, vseh krasnih
kulturnih in naravnih.
Zelena in, na žalost,
z denarjem zasvojena.

Zgodovine polna,
vojnih ran bolna.
Vedno tista majhna,
vedno preganjana.

Vendar tista majhna
se vedno s srcem je borila,
za svoje meje in pravice,
prelepa polja in gorice.

Pa kljub njeni lepoti,
njeni raznolikosti
in njeni odločnosti,
je nihče ne ljubi,
kot ona ljubi nas.

Ah, prelepa si,
naša Slovenija!

*Avtor: Urban Borko, 8. razred
OŠ Cerkvenjak*

Slovenija

Tu sem bila rojena.
Tukaj sem se naučila začeti.
Bila sem tukaj vzgojena
in nikjer drugje ne bi želela živeti.

Če bom že morala v svet,
odšla bom z zanosom.
A po nobenih drugih tleh
ne morem hoditi s takšnim ponosom.

Tukaj je moje srce
in nisem edina.
Želim, da od mene vsakdo izve,
kaj mi pomeni moja domovina.

K tebi spadam
in tega ne bom pozabila.
Tvoj narod je tisti, ki mu pripadam,
in ničesar ne bi spremenila.

Boli me, ko vidim druge.
Nekateri pozabljajo nate.
Se mar ne spomnijo več, kako naša kri
pojila je tvojih rek struge,
ko smo borili se zate?

Drugi že, a ne jaz.
Zame si nepozabljiva,
čeprav skozi čas
podoba tvoja je spremenljiva.

Ne razumem še vsega.
Ne spoznam se na politiko in zakone.
A Slovenka sem, in koder pogled sega,
spomin nate mi ne zatone.

*Učenka: Teja Gerjovič
OŠ Franca Rozmana – Staneta, Maribor
Mentorica: Simona Deučman*

Slovenija ni latinsko ime za trebušno slinavko

Ze v preteklosti so preganjali zavedanje biti Slovan, kaj šele biti Slovenec. Spomnimo se cenzurirane Prešernove Zdravljice zaradi verza: »Otrok, kar ima Slava«. Ali šolanja na območju Kranjske: »V šoli torej se nismo učili niti črke slovensko brati ali pisati, imeli smo nemški abecednik, nemško čitanko, nemško računico in tudi nemški katekizem. Tri leta sem obiskoval šoštanjsko šolo ...,« kakor se je spominjal Josip Vošnjak.

Vse to se je dogajalo v predmarčni dobi, čeprav so že pred tem nekateri poskušali spodbuditi zavest: »Slovenec sem« – na primer Valentin Vodnik, Anton Tomaž Linhart, Jurij Japelj, oče Marko Pohlin in drugi. Vprašajmo se, kaj se sedaj dogaja z našim jezikom, slovenščino. Vsi že uporabljamo razne besede, prevzete predvsem iz angleščine ter nemščine, ki se vedno bolj uveljavljajo tudi v slengu, jeziku mladih. Če ne uporabljaš takih besed, si takoj ... zunaj. Tudi jaz bi skoraj zapisal, da si takoj »out«. Takih besed pa je še celo morje, ampak to ni Slovar slovenskega knjižnega slenga, zato bom s tem končal. Saj me ne moti, da vsi ne govorimo zbornega jezika in uporabljamo narečja - raba slednjih nas lahko le bogati. A vsi ne govorimo vseh narečij, zato se mi zdi prav, da poznamo nek skupen, knjižni, jezik. Le tako se lahko sporazumevamo. A še huje se mi zdi raba neprimernih besed v medijih, kot sta denimo televizija in časopis. Tudi pri oddajah, ki niso informativne narave, za voditelje, ki ne uporabljajo ljubljanske, nekateri pravijo, da so nesproščeni. Zakaj bi moral imeti za sproščenost brejkano legico, če imaš lahko zlomljeno nogo? Zelo sem razočaran nad raznimi predelavami slovenščine v križankah

(majhna copata - copatica). Moti me tudi uporaba naravnost grozljivih izrazov v televizijskih oddajah za otroke, če jih bomo nepravilne slovenščine učili že v teh letih ... Po mojem mnenju je slovenščino začela čedalje bolj izpodrivati angleščina. Še posebej je to vidno na svetovnem spletu in sploh pri vseh informacijskih tehnologijah. Povsem normalno se mi zdi, da so večje tuje strani v angleščini in prvem jeziku, da ne bom samo grajal - od računalniškega giganta Google se mi zdi zelo lepo, da je svoje storitve prevedel v slovenščino (npr. Google, Gmail, YouTube ...). Nerazumljivo pa se mi zdi, da na slovenskih spletnih straneh, ki so prvotno v slovenščini, uporabljajo nekatere tuje izraze, vedno večkrat naletim, da na strani namesto geslo, piše password. Tudi če se umaknem s področja spleta, se dogaja isto. Kolikokrat slišimo besedo zgoščanka? Verjetno zelo redko, vse se vrti le okrog CD-jev. Tudi vmesniki naprav dostikrat niso prevedeni, tukaj mislim predvsem na različne pametne mobilne telefone, kjer vse redkeje vidimo uporabniški vmesnik v slovenščini.

Ne razumem, zakaj se nekateri ljudje sramujejo tega, da prihajajo iz Slovenije, dežele na sončni strani Alp. Počutijo se manjvredne, raje bi bili denimo Angleži, še raje Američani. Čemu? Lahko bi se ponašali z najnovejšimi Applovimi napravami, imeli najnovejši model kavbojk in vse bi imeli pred nosom, tako filmske premiere kot premierno predstavljene koncertne turneje znanih glasbenikov, kot sta denimo Lady Gaga in Justin Bieber? Vem, tudi meni se kdaj Amerika zazdi pravi eldorado, kot je dajala vtis po Kolumbovem odkritju. A se vprašam, kako lahko svojo domovino tako zatajim. Je res vredna tega? Sploh pa premoremo veliko kvalitetnejših glasbenikov, kot sta na primer prej navedena avtorja - Siddharta, Laibachi, morda Perpetuum Jazzile, ki so nas ponesli med

YouTube zvezde. Imamo tudi veliko športnikov, ki se ne sramujejo, za večino sveta XY zastave, prav s ponosom jo pokažejo in se ovijejo v njo - spomnimo se naših olimpijskih in drugih uspehov, ki so nam jih prinesli Primož Kozmus, Tina Maze, Dejan Zavec, Petra Majdič, ki je celemu svetu dokazala, kako močan je lahko človeški duh, in še bi jih lahko naštel. Prebivalstvo Slovenije predstavlja dobrega pol odstotka prebivalstva ZDA, pa imajo Američani res dvestokrat več uspehov? A ne bom več filozofiral o tem, kdo je boljši - mi, Slovenci, ali drugi, saj je to popolnoma nesmiselno. Želim poudariti to, da Slovenije ne smemo zatajiti ali se je sramovati, prav tako mislim na vse ostale stvari, ki nas delajo Slovence - slovenski grb, Zdravljica, pa navsezadnje tudi bograč, polenta in prekmurska gibanica, saj se bomo tako še bolj potisnili v kot in se bo naš položaj le še poslabšal. Moramo biti pogumni, vztrajni, takšni, kot je Petra Majdič, ki je svetu pokazala, da Slovenci smo! Le tako se bomo potisnili v ospredje.

Žal v današnjem svetu deluje takšna logika - če se sam ne pokažeš, te ne bo nihče iskal z lučjo in te prosil, da pokažeš, kar zmoreš. Menim, da smo Slovenci že veliko naredili v tej smeri, a se moramo še bolj potruditi, da bomo vsaj za vse Evropejce država, ki nekaj velja. Paziti pa moramo, da tega ne počnemo na tak način, da bi druge izrinili ter jih uničili, saj so pravzaprav vsi ljudje na tem svetu naši bratje. In upam, da Slovenija kaj kmalu ne bo več latinsko ime za trebušno slinavko.

*Avtor: Ervin Rems, 8. razred
OŠ Bičevje
Mentor: dr. Nataša Bavec
Mestna občina Ljubljana*

Domoljubje na Televiziji Slovenija

Jelka Šertel

V ponedeljek, 8. oktobra, smo bili v večerni oddaji STUDIO CITY priča razglabljanju o domoljubju pri nas. Gosta te oddaje sta na za nas nesprejemljiv način predstavila domoljubje, saj sta trdila, da je domovina predvsem stvar materialnih koristi. Na to oddajo se je odzval predsednik Zveze društev general Maister mag. Milan Lovrenčič, ki je voditelju te oddaje g. Marcelu Štefančiču poslal pismo ogorčenja. Žal na to pismo ni bilo odgovora. Zato pismo v celoti objavljamo v našem glasilu.

Spoštovani gospod Marcel Štefančič,

Oglašamo se zaradi vaše oddaje o domoljubju, ki ste jo vodili na televizijskem programu včeraj, dne 8. oktobra 2012.

Zveza društev general Maister ima osnovni smoter delovanja v negovanju domoljubja. Zato je razumljivo, da smo pozorno spremljali vašo oddajo in imamo do sporočilnosti vaših gostov negativno mnenje. Iz vašega podajanja je bilo razumeti, da je domovina tam, kjer imamo materialne koristi. (Ubi bene ibi patria).

Člani Zveze društev general Maister razumemo pod pojmom domoljubje čustvo pred razumom, odgovornost pred pravico. Domovina (in domoljubje) je prej, je dolžnost, odgovornost, so korenine, vrednote, celo žrtvovanje. Državo lahko dobimo, tako ali drugačno, domovino imamo. Ljudje so preživeli po štiri ali več držav, ne da bi se premaknili iz svoje vasi. Domovino pa so ves čas ohranili. Tudi tisti, ki so iz države kdaj bežali iz političnih ali ekonomskih razlogov, so hrepeneli po svoji domovini in ne državi. Slovenci na Soški fronti so formalno branili monarhijo, čustveno pa so branili svojo domovino. Državi pripadamo z razumom, domovini s čustvi. Negujmo in varujmo torej domoljubje, naučimo se imeti domovino radi in iščimo v njej svoje zavetje. Ne vem, kako smo lahko domoljubni, če tega ne počnemo iz ljubezni, pripadnosti, za vrednote, za smisel.

Imeti rad svojo domovino, svoj narod je ena temeljnih vrednot.

Kot je razvidno iz zgoraj napisanega, so naši pogledi dokaj drugačni od pogledov vaših sogovornikov. Naša organizacija Zveza društev general Maister združuje okoli 1.500 članov v 20 društvih. Vabimo vas, da se nam pridružite.

S spoštovanjem,

*mag. Milan Lovrenčič
predsednik Zveze društev general Maister*

www.zvezadgm.net

Razgovor s sinom Maistrovega borca, profesorjem Milanom Vrečo

Pogovarjal se je Janko Šertel, pogovor je posnela in zapisala Mirjana Furlan dne 19.9.2012.

Moj oče Oton Vreča je bil Maistrov borec, na to je bil zelo ponosen. Do generala Maistra je čutil veliko pripadnost.

Ko je bil v Mariboru leta 1934 Maistrov pogreb, se ga je udeležil tudi moj oče, s seboj pa je vzel tudi mene. Prišla sva vse iz Dalmacije, da bi se poklonila velikemu človeku tistega časa. Zame, ki sem bil takrat še otrok, je bilo vse novo in fascinantno, spomnim se častne salve ter vseh njegovih borcev, ki jih je bilo veliko. Ločil sem jih po njihovih oznakah na uniformah.

Ker sem kot otrok živel v Dalmaciji ter smo doma govorili samo hrvaško (moja mati je bila Dalmatinka), sem imel na začetku kar veliko težav s slovenščino. Kljub temu sem se vedno imel za Slovenca in tudi prijavljen sem bil tako.

Moj oče je v času vojne deloval v Radgoni. Svoje delovanje in boje za Radgono je opisal v članku – »Kako smo rešili Radgono«, ki je bil objavljen v častniku Slovenec. O tem članku sva se z očetom velikokrat tudi pogovarjala.

Iz tega članka sem izvedel, da je bil v Radgoni komandant posadke poročnik Zeilhofer, oče pa je bil njegov namestnik, kar pomeni, da je imel pri bojih odgovorno vlogo. Že na začetku bojev je bil Zeilhofer ranjen in glavna teža poveljevanja je padla na mojega očeta.

Oče je pripovedoval, da so bili po porazu Avstrijci čisto dezorganizirani, zato so Radgono brez težav hitro osvojili, zapletlo pa se je, ko so jih Avstrijci ponovno napadli. »Bili smo precej nepredvidni, imeli smo straže, zato smo se počutili varne, a v mestu so prebivali vaščani, ki so bili Avstrijcem naklonjeni in ti so jih

spustili skozi hiše in avstrijski vojaki so bili kar naenkrat sredi mesta.«

Komandant avstrijske formacije, ki je napadla Radgono, je bil človek slovenskega rodu (prihajal naj bi nekje iz radgonskega kota), vodil pa je Avstrijce. Takrat je prišlo do čisto osebnih spopadov. Pripovedoval mi je, kako se je ruval z nekim avstrijskim vojakom, ki je imel v rokah bombo, ki jo na srečo ni aktiviral, kajti drugače mene danes ne bi bilo tukaj.

Oče je po končani I. svetovni vojni končal gimnazijo, naprej ni študiral. Hitro se je zaposlil, pri čemer mu je pomagal, da je imel status Maistrovega borca. Pri prvi zaposlitvi v Spodnještajerski posojilnici mu je pomagal prof. Verstovšek, ki je bil Maistrov sodelavec pri civilni upravi. V tej službi ni bil dolgo. Imel je dobro službo, premoženja nismo imeli, a živeli smo dobro.

Najprej smo živeli v Šibeniku, potem smo se preselili v Split in nazadnje v Ljubljano, kjer je oče imel službo direktorja podružnice Slovenske združne gospodarske banke. Oče je

bil politično naklonjen socialdemokratom in se je tudi močno oklepal nekaterih pravil. Na primer ni hotel kupiti avta, ker so bila pravila, da direktor podružnice naj ne bi imel avta, zato ga tudi mi nismo imeli.

Zeilhofer je po II. svetovni vojni želel obnoviti organizacijo Maistrovih borcev in je vzpostavil stike s Francem Leskovškom – Luko, ki je bil tudi Maistrov borec. Organizacijo so, kljub temu, da so nekateri nasprotovali, obnovili.

Oče je bil za svoje delovanje visoko odlikovan. Do svoje smrti je živel pri meni in moji družini. V zadnjih letih njegovega življenja ga je dvakrat zadela možganska kap, zaradi česar se je na koncu popolnoma spremenil tako čustveno kot tudi miselno.

Po njegovi smrti sem želel najti njegovo dokumentacijo (dnevnik, članek, odlikovanja,...), a našel nisem ničesar več. Ali je dnevnik vključeval opise bojev v Radgoni, ne vem, verjetno da, a na žalost tega nikoli ne bom zagotovo vedel.

Kako smo rešili Radgono

Slovenec 2. junij 1935

Oto Vreča

Koncem novembra ali v začetku decembra 1918 je zasedla vojska generala Maistra železniško progo Špilje–Radgono, da omogoči reden promet in zvezo z Murskim poljem ter severnim delom Slovenskih goric. Vojaštvo je zasedlo vse postaje na tej progi, a poleg tega je vršilo tudi potrebno zavarovanje, da se preprečuje tihotapstvo živih v Avstrijo. Glavna moč se je nahajala v Špilju in v Radgoni. Poveljnik teh odredov, oziroma bataljona, je bil tedanji major Vaupotič v Špilju, a poveljnik posadke v Radgoni tedanji nadporočnik Zeilhofer. Nemcem je bila ta zasedba trn v peti, ali si niso mogli pomagati, ker je njihovo vojaštvo bilo popolnoma demoralizirano in se ni dalo uporabiti za napad. Radi tega so zbirali dobrovoljce med domačini, katere so pridobivali z razpihovanjem političnih strasti in raznašanjem tobožnjih krivic in preganjanj, ki jih je baje doživljalo prebivalstvo od naše posadke. Te dobrovoljce so organizirali razni bivši častniki, opremo pa so dobili od vojaških oblastev. Oni, ki so napadli Radgono, so bili opremljeni v Fürstenfeldu.

Nočni napad na Radgono

Ko so se čutili dovolj močne, so v začetku februarja 1919 udarili na celi črti niže Špilja do Radgone v Apaški kotlini. V premoči so se polastili naših straž po vseh postajah proge, zajeli so celo eno stotnijo blizu Ptirkle in udarili tudi na Radgono v noči na 4. februar 1919. V Radgoni smo slutili napad in bili smo v vedni pripravljenosti že več ko osem dni, kar je jako izčrpalo moštvo, ki ga je bila močna stotnija 200 do 250 mož. Glavni del posadke se je nahajal v vojašnici v vzhodnem delu mesta ob cesti proti Poterni, stalne straže pa so bile postavljene na vseh dovodnih žilah - od katerih je bila najmočnejša na

kolodvoru. Napad se je izvršil okoli 3 zjutraj v istem času od vseh strani, tako da so bile istočasno napadene vse straže in pa glavna posadka v vojašnici. Straže so pri tem imele velike izgube, posebno na ranjenih, in so napadalci v premoči zajeli večji del moštva, v kolikor se ni mogel rešiti v vojašnico.

Boji v mestu

Vzdržala je le straža pri mostu čez staro Muro, ki ji je poveljeval, če se prav spominjam, štabni narednik Ošlak, in pa straža na sedežu poveljstva. Poslednja se je nahajala sredi mesta v kotu glavnega trga. Ker so meščani spustili napadalce skozi svoje hiše, so mogli ti vreči iz zasede v stražnico ročno granato, od katere je bilo par mož takoj mrtvih, skoraj vsi ostali pa ranjeni. Jaz sem bil tedaj službujoči častnik na sedežu poveljstva. Bil sem baš pri telefonu v pisarni, kjer sem sprejemal poročila, ko sem čul eksplozijo granate in regljanje strojne puške v stražnici v pritličju. Vzel sem karabinko in stekel po stopnicah, misleč, da se je zgodila kaka nesreča, ker si nisem mogel predstavljati, da bi napadalci mogli biti že pri tej stražnici. Ko pridem v vežo, se mi nudi grozen prizor: skozi vrata se vali iz stražnice gost dim, ranjenci kličejo na pomoč, strojnica pri glavnem vhodu v hišo je prevrnjena, strelec leži ranjen pod njo, skozi glavni vhod pridrvi par napadalcev, vihteč visoko ročne granate v rokah in vpijoč: »Hinaus ihr Hundel!«. Znašel sem se pred napadalcem in skušal sprožiti karabinko, ali je zatajila. Napadalec me je zgrabil za vrat in tako sva se ruvala par sekund. Ne vem, kako bi se stvar končala, da so napadalcu priskočili še drugi na pomoč in da se ni med tem dvignil ranjeni strelec Kmetec izpod strojne puške in iz pištole oddal dva strela

na mojega nasprotnika, na kar je ranjeni pobegnil in z njim tudi ostali. Skočil sem takoj k strojni puški, jo postavil na noge in začel dajati salve po celem glavnem trgu, kjerkoli je bilo samo malo sumljivega gibanja. Ko sem tako zavaroval teren pred seboj, mi je šele stopila nevarnost, v kateri sem bil, jasno pred oči. Bil sem dve leti na soški fronti, doživel sem štiri ofenzive, napade in protinapade, ali nikdar se nisem z goli mi rokami boril s sovražnikom. Moj položaj ni bil zavidanja vreden. Imel sem sicer strojno puško, s katero sem obvladoval teren pred seboj, ali nezavarovana je bila pot, po kateri so prišli napadalci. Ostala sta trti od cele straže samo dva moža, sposobna za borbo, in ta dva sem namestil v prvem nadstropju, da od zgoraj varujeta dohod k stražnici, po katerem so prišli napadalci, sam pa sem s strojnico varoval glavni trg, tako da ga ni mogel nikdo prekoračiti. Ta mučen položaj je trajal do sedmih zjutraj, ko se je pričelo dani. Potem je prišlo par fantov, ki so se rešili pri napadu straž, tako da so me zamenili. Obvezali smo za silo ranjence, pisarna se je spremenila v bolnišnico, dovedli smo bližnjega zdravnika, da je ranjence pregledal in temeljiteje obvezal.

Medtem so bili napadalci odbiti tudi pri vojašnici, ki pa so jo vedno držali pod ognjem. Pri tem je bil ranjen precej hudo nadporočnik Zeilhofer in jaz sem prevzel povelje čez ostanke posadke. V smislu navodil obmejnega poveljstva sem takoj vzel talce iz onega dela mesta, ki smo ga imeli v posesti, med njimi tudi zloglasnega dr. Kamnikarja, župana Kodoliča in druge ugledne meščane. Vendar pa naš položaj ni bil rožnat, ker smo bili odrezani od vseh strani in smo imeli v posesti samo vojašnico in notranji del mesta. Telefonska in brzojavna zveza je bila pretrgana,

tako da nismo mogli javiti nikamor napada.

Brzjavna zveza obnovljena.

Šele nekako ob osmih smo slučajno dobili brzjavno zvezo. Proti Ljutomeru je namreč vodila simultana telefonsko-brzjavna proga. Napadalcu so jo pri mostu prestrelili. Slučajno pa sta dve žici nekako dobili zvezo in ko je poštna uradnica gđca Mihelič, ki je imela to noč službo, preskušala progo, je videla, da je telefonska prekinjena, pač pa da funkcionira brzjavna. Vendar pa ni mogla pred osmo poslati brzjava, ker prva postaja Radenci, do katere je šla brzjavna proga, ni imela nočne službe. Na ta način smo mogli javiti obmejnemu poveljstvu v Mariboru naš prekerni položaj in prositi pomoči. Dobili smo okoli poldneva odgovor, da nam je pomoč zagotovljena, kar nas je potolažilo, ker smo sprevideli, da se čez noč ne bomo mogli ustavljati premoči. Medtem smo že v dopoldanskih urah očistili notranje mesto, pregnali smo napadalce iz poslopja Občinske hranilnice, od koder so nam nagajali najbolj, da nismo mogli priti do mostu čez Muro. Iz zavarovanega prostora sem dal s strojno puško spustiti salvo v ključavnico težkih železnih vrat. Salva je ključavnico enostavno izbila iz vrat in vrata odprla, nato pa so se naši fantje pod varstvom ognja iz strojnice polastili poslopja. Ko smo imeli to poslopje v svojih rokah, so napadalci zapustili most čez Muro proti Gornji Radgoni, ker smo jih iz poslopja mogli sigurno obstreljevati, tako da je bila zveza z Gornjo Radgono okoli poldneva zopet vzpostavljena, kar nam je bilo v največjo korist. Popoldne smo čiščenje nadaljevali, dobili smo v posest skoraj celo mesto razen dela pri kolodvoru, proti Poterni in proti električni centrali. Vendar pa smo imeli zasigurano razsvetljavo, ker sem dal pognati pomožno električno centralo, ki je bila v opekarni v Gornji Radgoni. Vzeli smo še talce iz očiščenih delov mesta, iz Občinske hranilnice kontribucijo 200.000 kron in razglasili prebivalstvu, da ne sme nikdo na ulico niti se prikazati

pri oknih, ki gledajo na ulico, kar je bilo nujno potrebno, ker se je streljalo tudi iz nekaterih hiš.

Dneva se nismo bali, ali s skrbjo smo pričakovali noči, ker obljubljena pomoč ni prišla. Po dispoziciji obmejnega poveljstva bi nam moral priti na pomoč neki hrvaški bataljon, ali iz neznanih vzrokov ni prišel.

Pomoč je prišla.

Vest o napadu se je hitro razširila, časopisi so celo poročali, da so Radgono napadalcu zavzeli in naši ljudje so sami organizirali obrambo. Gornje-radgončani so že zjutraj zastražili izhod z mostu in pa cesto proti Apačam, najbolj pa se je izkazal Ljutomer, ki nam je poslal na pomoč nad sto ljudi. Največje zasluge pri tem je imel g. Lojze Hercog, ki je bil tedaj že demobiliziran in je delno sam in delno z drugimi nabral prostovoljce. Pripeljali so se proti večera na saneh v Radgono, ker železnica ni imela lokomotive. Naši fantje so vriskali od veselja, ko so videli pomoč, in veselo petje se je razlegalo do straž napadalcev. Največja zasluga teh prostovoljcev je, da so pravočasno prišli na pomoč, še pred nočjo, moralno podprli ostanke posadke in s svojim glasnim prepevanjem dali znati napadalcem, da mirno pričakujemo novih napadov in da ne mislimo vreči puške v koruzo. In res, to noč si niso upali napasti in je noč potekla razmeroma mirno. Drugi ali tretji dan je prišla pomoč, in sicer pol bataljona nekega hrvaškega polka iz Medjimurja, ki so pripeljali s seboj tudi en top. Tega so postavili blizu opekarne v Gornji Radgoni.

Protinapad

Seveda smo se sedaj čutili dovolj močne, da smo prešli v protinapad. Naši oddelki, ojačani s hrvaškimi oddelki, so prešli v ofenzivo na vseh straneh, najbolj se je upirala nemška posadka na kolodvoru, vendar pa so jo s pomočjo granat in šrapnelov kmalu ugnali. Pri tem je bila napravljena precejšnja škoda na poslopih v okolici kolodvora. Tudi pri tem napadu smo imeli izgube, še večje

pa Hrvati. Dobili smo nazaj vse postojanke, ki smo jih imeli prej, vzpostavili smo telefonsko zvezo, edino železnica ni mogla voziti, ker ni bilo lokomotive.

Komisija — Premirje

Ko so Nemci videli, da jim poskus ni uspel, je intervenirala deželna vlada v Gradcu, ki uradno ni ničesar hotela vedeti o pripravah in napadu; v Radgono je prišla mešana komisija, da preišče dogodke in jih likvidira. Komisiji je predsedoval član francoske misije v Gradcu, neki višji francoski častnik. Navzoč je bil tudi general Maister, dr. Rintelen, radgonski glavar Stürgkh in več avstrijskih častnikov ter članov vlade. Hoteli so po vsej sili nam nartiti krivdo za napad, češ da smo z našim postopanjem maltretirali prebivalstvo, kar da je izzvalo obči upor. Komisija je svoje delo izvršila samo v toliko, da je posredovala med nami in napadalcu premirje, ki je stopilo takoj v veljavo in izpustiti smo morali talce. Nato je sklenila komisija nadaljevati začeto delo v Gradcu. Čez več ko teden dni se je sklenila nekaka mirovna pogodba. Naše posadke na progi niže Špilja do Radgone se niso smele več postaviti, razglasila se je amnestija vseh napadalcev ali drugače sodelujočih, kontribucijo smo morali vrniti, posadka v Radgoni se je morala izmenjati in skrčiti, ujetniki pa izpustiti. Izmenjava posadke v Radgoni je bila res potrebna, ker gotovo nobeden od naših fantov ni mogel mirno gledati, da so napadalci nekaznovani in da se jim rogajo. Zgodilo se je, da je neki bivši napadalec našega fanta na straži tako daleč izzival, da ga je ta ustrelil.

Nekako ob koncu februarja ali v začetku marca je bila izmenjana Zeilhoferjeva stotnija, ki se je v Radgoni tako sijajno izkazala, in bila premeščena v St. Jurij ob Pesnici in na Plač. Njena zasluga je bila, da je Radgona še za tedaj ostala v naši posesti in da Avstrijci niso mogli preiti tudi na drugo stran Mure v Apaško kotlino, ki bi bila potem gotovo za nas izgubljena.

Kípar Miha Kač

ob življenjskem jubileju predstavil svoja dela

Franc Svetelj

Kamniški kipar Miha Kač, član Društva general Maister Kamnik, ki bo konec oktobra zabeležil svoj življenjski jubilej – sedemdesetletnico, hkrati pa več kot petdeset let umetniškega ustvarjanja (že kot osnovnošolec je v glini upodobil pesnika Prešerna), je konec septembra na svojem domu v Bistričici odprl razstavo svojih del, svoj življenjski opus, obsegajoč preko štiristo kipov.

Med upodobitvami znanih Slovencev, ki so se s svojimi deli zapisali v našo zgodovino, imajo pomembno mesto tudi upodobitve Rudolfa Maistra.

Prvi kipec Maistra je nastal pred dvanajstimi leti, doslej je upodobil šest različnih likov tega velikega kamniškega rojaka. Med drugim je njegovo delo tudi kipec, ki ga Zveza društev general Maister in občina Kamnik od leta 2008 vsako leto ob spominskem priznanju Rudolfa Maistra podeljujeta posameznikom in društvom za zasluge pri ohranjanju spomina, sporočilnosti in veličine generala Maistra in njegovih borcev.

Na lanskem srečanju članov društev general Maister in Franjo Malgaj ob Dnevu Rudolfa Maistra v Slovenski Bistrici se je ob petju himne ZDGM Slovenec sem porodila zamisel o skupni upodobitvi treh velikih Slovencev: škofa Antona Martina Slomška, generala Rudolfa Maistra in skladatelja Gustava Ipavca. To zamisel je letos tudi uresničil.

Na razstavi, ki obsega tako velik del kiparjevega doma kot vrt ob potoku Bistričica, pa dominira velikanska upodobitev neveljskega mamuta v naravni velikosti, katerega okostje so leta 1938 izkopal v strugi Nevljice. Delo, ki vsekakor sodi med največje skulpture v Sloveniji, je kipar po dveletnem napornem delu končal lani. Sedaj pa čaka, kot je

ob odprtju razstave dejala umetnostna zgodovinarica Anamarija Stibilj –Šajn, ki je obširno orisala Kačevo delo, da se bo sprehodil do katerega od javnih prostorov in našel tam svoje mesto...

Ob številni udeležbi ljubiteljev Kačevih stvaritev je spregovoril tudi pesnik, akademik Ciril Zlobec, ki je med drugim dejal:

»Kaj pravzaprav pomeni biti umetnik, ko si razpet sam s seboj in med dejanskostjo časa, ki ga živiš. Že samo dejstvo, da ta veličastni mamut stoji tu in ne nekje v Ljubljani kot slovenski prestolnici, nam pove marsikaj, kar bi jaz izrazil z naslovom svoje zadnje knjige Trn ali radost v srcu...To je usoda, Miha, kot vsakega pesnika tudi tvoja. Včasih trn v srcu tudi oplemeniti bolečino. Miha je eminenten ustvarjalec, ki je vse svoje življenje podredil umetniškemu ustvarjanju, in jaz mu samo lahko čestitam, čestitam tudi vsej njegovi družini, zlasti pa ženi Meti,

ker je znano, da smo ustvarjalci večkrat v krogu svoje družine bolj zase. Resnična usoda vsakega ustvarjalca je, da mora marsikaj tudi potrpeti, kajti ko ustvarja, iztrga iz drobovja tisto, kar je najboljše v njem. Nihče mu ne more poplačati tega, kar je ustvaril javnosti in času, ki bo prišel za njim.

Še posebej velja to za današnji čas, ko je civilizacija nenaklonjena posamezniku, človeku, ko poskuša ustvariti enoten potrošniški tip človeka, kajti samo tako lahko služi kapitalu. Samo če je človek drugačen od drugih, lahko da pomemben prispevek k skupni podobi nekega časa. Za razliko od materialno proizvajalnih ljudi je umetnik tisti, ki se ne pridružuje kolektivnemu ustvarjanju, nečemu, ki je izenačeno...«

Dvojnost človeka umetnika je pri Mihi Kaču še posebej izrazita tudi zato, ker je izbral poseben pristop do svojega dela. V razponu od velikanskega mamuta, ki se ga celo

Miha Kač: Trije veliki Slovenci: A. M. Slomšek, R. Maister, G. Ipavec

Največje Kačevo delo: Neveljski mamut čaka...

mesta bojijo, do intimnih miniaturnih portretov slovenskih mož in žena se vidi tudi Kačev odnos do lastnega ustvarjanja. Izvor navdih

je velika, včasih tudi nezavedna, ljubezen do slovenstva. Skušal je upodobiti vse tiste, ki so po njegovi presoji tudi sami kakorkoli trajnej-

šega prispevali k dostojanstvu slovenskega naroda.

Ko je poudaril, da ta skupna zavest danes ruši samozavest posameznika in ses tem izgublja samozavest naroda kot celote, je Zlobec čestital Mihu Kaču ob njegovem bližnjem življenjskem jubileju, ki, kot je dejal, » dokončno potrjuje njegovo življenjsko zrelost. Če je doslej Miha intuitivno delal velike stvari, jih bo sedaj tudi zrelostno presojal skozi svojih sedemdeset in nadaljnjih let...« je zaključil akademik Ciril Zlobec.

K pristnejši podobi razstave v čudovitem naravnem okolju pod Kamniškim vrhom sta dodala svoj prispevek z narodnimi pesmimi operni pevec Franc Javornik in Domnik Krt z instrumentalno spremljavo. Voditelj programa Tone Ftičar pa je predstavil prav za to priložnost napisano pesem pesnice Neže Maurer Mamut.

Moja domovina

*Moja domovina,
dežela rodna,
ponos mi daješ,
pogum vlivaš.*

*Od polja
do gostih gozdov
dežela vina
se razprostira.*

*Res, da si majhna,
vedno si skromna,
a zame si
in si bila
brezmejna
tja do neba.*

**Avtor: Luka Bajde
OŠ Trbovlje**

Moja domovina

*Lepota narave v slovenski domovini,
to zame je sreča v iskri tisočih
zvezd na vesoljnem nebu.
Kot zvezda utrne na nebu se
svetlem, ptica poleti skozi
nebo neskončno z oljčno vejico v kljunčku.
Domovina je kot cvet ljubezni
v poljubu pomladanskih cvetic
in kot žarek sonca
po hladni gozdni poti.
Slovenija, moja rodna domovina,
pogosto obiskovana,
a po svetu še ne
preveč poznana.*

**Avtorica: Anamari Ostrožnik, 9. c
OŠ Toneta Okrogarja, Zagorje ob Savi
Mentorica: Lea Zupan**

Prekmurci za vse Slovence ...

ob državnem prazniku združitve prekmurških Slovencev z matičnim narodom

Mateja Zelko, predsednica Prekmurskega društva generala Maistra Črenšovci

Člani Prekmurskega društva generala Maistra Črenšovci smo v sodelovanju s Kulturno-turističnim društvom Črenšovci in Občino Črenšovci v petek, 17. avgusta, v športnem parku v Črenšovcih z občinsko proslavo z naslovom Iz mamčine škrinje počastili državni praznik združitve prekmurških Slovencev z matičnim narodom. Z zanosnim in odločnim nagovorom nas je k ohranjanju in krepitvi domoljubja v slavnostnem nagovoru povabil naš rojak, poslanec v državnem zboru Republike Slovenije, Jožef Horvat.

Tako je državni praznik bil ob kulturnem programu, ki je ponovno budil domovinsko zavest, bil pomemben za vse obiskovalce prireditve, ki so ponovno začutili naklonjenost do domovine, ki nam je v preteklosti tako veliko dala. Župan Občine Črenšovci je podelil priznanja in nagrade najboljšim, zlatim maturantom iz naše občine.

Vabilu na prireditev so se prijazno odzvali tudi nekateri člani Maistrovih društev, še posebej nas je razveselil obisk častne članice Prekmurskega društva generala Maistra gospe Ka-

roline Godina in naše velike prijateljice gospe Antonije Abina.

V soboto, 18. avgusta, pa smo se člani društva udeležili tudi letošnje regijske prireditve, ki je potekala v Veliki Polani, in tako izpričali močan občutek pripadnosti in domoljubja.

Veseli smo, da smo lahko počastili napore naših prednikov za našo domovino, našo Slovenijo, ki jo imamo radi in smo nanjo ponosni. Obiskovalce smo po končanem kulturnem programu pogostili z dobrotami iz »nove« kuhinje.

Predstavitve dogajanja v letu 1938

Predstavitve dogajanja v letu 1943

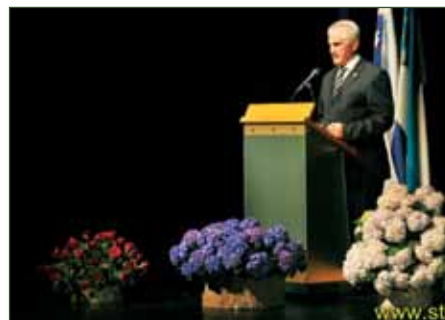
Predstavitve dogajanja v letu 1945

Proslava ob 20-letnici priključitve

Predstavitve dogajanja v letu 1955

Kamničani na obisku v Maistrovem Zavrhu

Franc Svetelj

V sodelovanju s Turističnim društvom Rudolf Maister Vojanov iz Zavrha je v soboto, 22. septembra 2012, 43 članov Društva general Maister Kamnik obiskalo Zavrh pri Lenartu.

V tem lepem kraju sredi Slovenskih goric je Rudolf Maister Vojanov sredi dvajsetih let prejšnjega stoletja tako rad preživil svoje proste dni. V Stupičevi vili, kjer je prebival, je napisal drugo pesniško zbirko Kitice mojih, ki je izšla leta 1929. Že med potjo v avtobusje Maistra in nekaj njegovih pesmi lepo predstavila

prof. Marjeta Humar, članica UO DGM Kamnik.

Leta 1986 so Završani v Stupičevivili uredili Maistrovo spominsko sobo, vendar so zbirko zaradi denacionalizacije kasneje prenesli v združni dom.

Po ogledu 17 metrov visokega Maistrovega stolpa, katerega so namesto starega, lesenega, postavili leta 1983 in s katerega je čudovit razgled po vinorodnih Slovenskih gorica, smo se udeleženci izletazbrali v združnem domu, kjer sta nas pozdravila župan Občine Lenart Janez

Kramberger in direktor Ptujskega muzeja prof. Aleš Arih.

Ogledali smo si tudi dokumentarni film Milana Ljubiča o življenju in delu Rudolfa Maistra. Ivan Sekavčnik, predsednik DGM Kamnik, pa je predstavil video o pogovoru, ki ga je letos poleti posnel s častnim občanom občine Kamnik in našim članom dr. Nikom Sadnikarjem, ki se žal izleta ni mogel udeležiti. Kamniški polihistor je spregovoril o spominih na svojega očeta in njegovo sodelovanje pri ohranjanju spomina na kamniškega rojaka Rudolfa Maistra ter na pomembne Kamničane, ki imajo zasluge za počastitev Maistrovega dela.

Nato smo si v zgornjem prostoru združnega doma ogledali zanimivo Maistrovo spominsko zbirko, ki jo bo krasil tudi kipa Rudolfa Maistra, delo navzočega kiparja Miha Kača, ki ga je predsednik Sekavčnik v imenu DGM Kamnik izročil županu Krambergerju.

Po kosilu v Voli ini smo se podali proti Sv. Trojici, kjer smo si ogledali baročno cerkev, ki jo upravljajo frančiškani in kamor je vodila znamenita romarska pot.

Samostansko klet so frančiškani dali v najem občini, ki je letos v njej uredila lepo vinsko klet, ki dobro služi domačimvinogradnikom za shrambo in predstavitev vin z znamko Trojičan.

O kakovosti njihove kapljice smo se ob štajerski gibanici prepričali tudi sami.

Ob prijateljskem kramljanju in seveda tudi veseli pesmi, spremljani z orglicami naših članov Nika in Klemna, nas je pozdravil podžupan Občine Sv. Trojica Peter Leopold in predstavil občino, ki šteje okrog 3000 prebivalcev.

Na koncu nas je čakala še pot do starodavnega Ptuja, kjer smo si v spremstvu ravnatelja prof. Aleša Ariha ogledali nekaj zbirk v tamkaj-

šnjem muzeju, ki ga letno obiše preko 70.000 obiskovalcev. Še posebej je bila zanimiva zbirka kurentov in ostalih pustnih mask s Ptujkega polja, v kleti zbirka starih preš in drugih orodij za predelavo grozdja, za Kamničane je bila še posebej zanimiva glasbena zbirka, v kateri pomembno mesto zavzema kotiček z orodji za izdelavo violin, notni zapisi itd. nekdanjega ravnatelja kamniške glasbene šole in očeta znane glasbene družine prof. Maksimilijana Skalarja.

Na ptujskem gradu smo se pozdravili tudi z nekdanjim podpredsednikom ZGM, Mariborčanom dr. Ludvikom Toplakom.

Kose je na spodaj tekočo Dravo že začela spuščati jesenska meglica, smo se morali posloviti od prijaznih gostiteljev in zahvaliti še posebej Janku Krambergerju, ki nas

je spremljal na naši poti po Slovenskih goricah.

Ker je bil to po daljšem času za člane društva GM Kamnik spet izlet z zelo dobro udeležbo, so si udeleženci na poti domov zahvalili organizatorjem, še posebej pa vodji izleta pred-

sedniku Sekavčniku z željo, da se kmalu spet srečamo na podobnem izletu, saj lahko tudi tako druženje krepki pripadnost društvu, katerega naloga je prek spoznavanja lepote naše domovine razvijati Maistrovo sporočilnost o domoljubju.

Otroci slovenskih staršev iz Sarajeva po poteh Rudolfa Maistra v Kamniku

Franc Svetelj

V okviru projekta Po poteh Rudolfa Maistra je v torek, 28. avgusta 2012, Kamnik obiskalo 25 otrok iz Sarajeva, Kaknja in Tuzle v Bosni in Hercegovini pod vodstvom učiteljice Melite Osmanagič, ki tam vodi dopolnilni pouk in tečaj slovenskega jezika in kulture za otroke in odrasle. Pouk poteka v organizaciji in pod strokovnim vodstvom Ministrstva RS, pristojnega za izobraževanje, in Zavoda za šolstvo RS. Letos so se odločili za projekt Po poteh Rudolfa Maistra, ki sta ga podprla tudi MORS in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu..

Mladi gosti iz Sarajeva so se po prihodu v Kamnik v zgodnjih popoldanskih urah najprej zapeljali v dolino Kamniške Bistrice, po kosilu in ogledu lepote bistriške doline so se veselo razpoloženi ob petju slovenskih pesmi vrnili v Kamnik, kjer so jih pred spomenikom Rudolfa Maistra v Kamniku pozdravili

Začetek Maistrove poti pred spomenikom Rudolfa Maistra v Kamniku

Foto: Franc Svetelj

Maistrov glas bo šel tudi med naše rojake v Bosno in Hercegovino...

Še spominski posnetek pred Maistrovo rojstno hišo

člani Društva Rudolfa Maistra s predsednikoming. Ivanom Sekavčnikom in tajnikom ZDGM Rudolfom Pfajfarjem. Na kratko so jim predstavili delovanje društva in vlogo Zveze društev generala Maister pri ohranjanju Maistrovega izročila. Vsem udeležencem so razdelili tudi zadnjo številko Maistrovega glasa.

Nato pa jimje o Maistru in Kamniku kot njegovem rojstnem mestu obširneje spregovorilzkušeni turistični vodič Miha Babnik, ki jih je popeljal skozi staro mestno jedro do Maistrove rojstne hiše na Šutni, v kateri je prav sedaj v teku urejanje Maistrove spominske sobe.

Mladi so z zanimanjem prisluhnilirazlagi o zgodovini Maistrovega mesta pod Kamniškimi planinami. Iz pogovora z njimi je bilo moč razbratiti, da se zavedajo navezanosti svojih staršev na svojo rojstno domovino Slovenijo, čeprav jih je usoda popeljala v širni svet. Zato se zavedajo tudi želje staršev, da bi njihovi otroci ohranili slovenski jezik, za kar se je boril tudi Rudolf Maister.

Ali kot je obslovesu in zahvali dejala njihova učiteljica Melita: »Vedno znova me prevzamejo lepote in zgodovina moje nekdanje domovine. Tudi danes so me, da bi najraje ostala kar tu...«

Žal se je bilo treba posloviti in nadaljevati Maistrovo pot proti Mariboru in Gornji Radgoni...

Domovina

*Ljubim svojo domovino,
saj imamo odlično vino,
vse od Panonske doline do triglavske planine,
cesta se vije skozi skrivnostne kotline.*

*Kamor seže mi pogled,
vsepovsod je lep razgled.
Zeleni gozdovi, njive in polja,
so vse do Jadranskega morja.*

*Brez Golice
ni nikjer ta prave vaške veselice.
Avseniki in Slaki so po vsem svetu znani,
ne zgolj v Ljubljani.*

*Na Bled grem po »kremšnite«,
v Postojni si ogledam stalaktite.
Pozimi grem v Planico ter Kranjsko Goro,
kjer gledam smučanje in skoke – to je noro!*

*Čeprav naša dežela je majhna,
v njej veliko čudovitih je stvari,
kjer se vsak človek lahko pomiri
in nekaj zdravega zase naredi.*

*Že Prešeren je odkril to resnico,
ko napisal je Zdravljico.*

**Avtor: Niko Veber, 9. razred
OŠ Ivanjkovci,
Mentorica: Brigita Fridl**

Spodnje savinjsko društvo Generala Maistra

Lojze Posedel, predsednik društva

Spodnje savinjsko društvo generala Maistra je bilo ustanovljeno na ustanovnem občnem zboru dne 7.3.2012 v Eko muzeju hmeljarstva in pivovarstva v Žalcu. Pobudo za ustanovitev društva so podali predstavniki različnih občinskih in medobčinskih veteranskih organizacij, katerih sodelovanje je v Savinjski dolini že vrsto let zelo dobro. Veteranske organizacije so leta 2001 podpisale Listino o medsebojnem sodelovanju, saj se njihovi člani in članice zavedajo, da jih družijo domoljubje in zavest ter spoznanje, da so se vsi v svojem času in takratnih razmerah borili za Slovenijo. Listino o sodelovanju veteranskih organizacij je letos na spominski proslavi sopolpisalo tudi novoustanovljeno Spodnje savinjsko društvo generala Maistra. Tako so sedaj povezane vse veteranske organizacije, ki ohranjajo spomin na uporništvu slovenskega naroda v letih 1918, 1941 in 1991.

Prebivalke in prebivalci Spodnje Savinjske doline smo upravičeno ponosni na našo preteklost. Savinjska dolina je velika, široka in odprta. Za hiter razvoj in napredek doline ter s tem njenih prebivalcev je zelo pomembna njena lega ob prometni povezavi Dunaj – Trst. Ljudje, ki so potovali skozi dolino, so vseskozi prinašali novo znanje, nove ideje in tudi različne kulture. Tudi prve sadike hmelja so na ta način prišle v Savinjsko dolino. Ob dobrem gospodarskem položaju in zaradi naprednih pogledov prebivalcev v tem okolju je bilo v preteklosti mnogo pomembnih dogodkov, na katere smo upravičeno zelo ponosni.

Naj navedem le tri takšne dogodke iz različnih prelomnih obdobij naše preteklosti:- leta 1868 je bil v Žalcu organiziran II. slovenski tabor, ki je izjemnega pomena za nadaljnji razvoj slovenstva.- leta 1941 je bila na Čreti, na Dobrovljah prva frontalna bitka partizanov z okupatorjevo vojsko. Bitko je vodil legendarni komandant

Franc Rozman – Stane.

– leta 1990 je bila Občina Žalec med tistimi slovenskimi občinami, ki se je uprla ukazu takrat že sovražne JNA in ni oddala orožja Teritorialne obrambe iz svojih skladišč.

V vsakem prelomnem trenutku so posamezniki in skupine ljudi zelo natančno vedeli, kaj je potrebno storiti. Vedno so tudi zbrali dovolj moči in poguma, da so potrebno tudi naredili.

Tudi danes veteranske organizacije dobro poznajo svoje poslanstvo in se zavedajo, da brez včerajšnjega dne ne bi bilo današnjega dne in da je današnji dan osnova za jutri. Zato je temeljna naloga ohranjanje spomina na pretekle dogodke in ne dovoliti, da uspejo tisti, ki neprestano poskušajo potvarjati zgodovinska dejstva in jih prirejati po meri dnevnopolitike, posameznikov ali skupin.

Spodnje savinjsko društvo generala Maistra je v svoj program zapisalo, da bo opravljalo vse aktivnosti, ki so skupne vsem društvom generala Maistra in so vezane na ohranjanje spomina o življenju in delu generala Maistra.

V ta namen bomo v sodelovanju z osnovnimi šolami, učenkami in učenci ter njihovimi mentorji razpisali raziskovalne naloge na temo življenja in dela generala Maistra. Posebno pozornost bomo pri tem sodelovanju namenili poudarjanju in razvijanju domoljubja pri mladih ter njihovega odnosa do vseh vrednot. Zato bomo tudi pripravili posebna predavanja oziroma razgovore z mladimi in s priznanimi strokovnjaki z različnih področij.

Glede na stanje v naši družbi in tudi širše, ki je krizno, tako v gospodarskem, socialnem, političnem in moralnem smislu, bomo z organiziranjem okroglih miz oziroma razgovorov, imenovanih »Maistrovi večeri«, poskušali z različnimi gosti

in strokovnjaki poiskati odgovore na premnoga vprašanja.

Kriza vseh vrst se zelo različno kaže v različnih okoljih in pri različnih posameznikih. Zato se je o tem potrebno čim več pogovarjati, opozarjati na odklone in nevarnosti ter skupaj iskati možne oblike rešitve nakopičenih problemov. Na ta način se bomo ljudje tudi medsebojno odprli, se začeli bolj spoštovati in si medsebojno pomagati. S tem pa bomo pomagali tudi širši skupnosti.

Vsi nakopičeni problemi in vseobsežnost krize je na žalost pri mnogih že povzročila zagrenjenost in občutek brezizhodnosti, kar je najhujše. Vendar so v teoriji vsi ekonomski problemi rešljivi, za kar pa mora obstajati resnična volja, znanje, medsebojno spoštovanje in resnična želja po doseganju skupnih ciljev in ne le zgolj ozkih lastnih egoističnih ciljev, brez upoštevanja širših moralno etičnih norm. Spremembe v načinu razmišljanja in še bolj v načinu obnašanja ni mogoče narediti naenkrat in povesod, ampak si mora vsak po svojih močeh k temu prizadevati.

Naša država Slovenija je prelepa in preveč so predniki za njo pretrpeli, da bi sedaj ne storili vsega potrebnega, da se zagotovi njen in naš skupni razvoj tudi v prihodnje.

Spodnje savinjsko društvo generala Maistra bo zagotovo k temu prispevalo svoj delež.

Žalec in njegove lepote

Občina Žalec se razprostira na 117 kvadratnih kilometrih ter ima 20.929 prebivalcev. V občino vabijo naravne, kulturno-zgodovinske, arhitekturne, sakralne znamenitosti, dobra gostinska ponudba in prijazni ljudje.

Mesto Žalec je gospodarsko, upravno in kulturno središče občine in Spodnje Savinjske doline, ki je znana predvsem po gojenju hmelja, zaradi katerega jo opisujejo kot »dolino zelenega zlata«.

Največja pridobitev v zadnjih letih in ponos celotne Savinjske doline je **Ekomuzej hmeljarstva in pivovarstva Slovenije**, edini ekomuzej hmeljarstva v Sloveniji. Urejen je v stari sušilnici hmelja v petih nadstropjih, v njem je prikazan način pridelovanja, sušenja in obiranja hmelja nekoč in danes ter zgodovina hmeljarstva v Savinjski dolini.

Zanimiv je tudi sprehod po starem mestnem jedru Žalca, kjer si lahko ogledate številne zanimive zgradbe iz preteklosti: obrambni stolp iz turških časov, ki je dandanes urejen v **vinški »Keuder«**, kjer lahko pokušate vina savinjskih vinogradnikov. Zanimiva je tudi **Savinova hiša** – rojstna hiša generala in skladatelja Friderika Širca – Rista Savina ali pa se sprehodite po Savinovi sprehajalni poti in sami odkrivajte še druge zanimive zgradbe in zgodbe mesta.

Srečanje s kulturo rimske davnine in lepoto podzemne globine lahko doživite le nekaj kilometrov iz Žalca, v Šempetru. **Rimska nekropola** je znana kot drugi največji arheološki park v Evropi. Tu so marmorne grobnice in spomeniki rimskih veljakov iz prvih stoletij našega štetja.

Jama Pekel je biser ponikvanskega krasa, ki ga je voda ustvarjala v tisočletjih. V jami so prelepi kapniki vseh

oblik. Sprehod po njenem podzemlju vas bo napolnil s pozitivno energijo.

Svoj prosti čas lahko prijetno preživite tudi s sprehodom po kateri izmed tematskih poti, ki so prepletene po občini; 14 km dolga Hmeljska pot, ki je bila v letu 2011 razglašena za drugo naj pot v Sloveniji, Ekološka učna pot ribnika Vrbje, Srčna pot, Pot ob Savinji, Lovska učna pot Rinka, Gozdna učna pot Trje, Učna pot Hrastje, Ekološka učna pot Ložnica, ter številne kolesarske poti.

K obisku vabijo tudi **hribi in planinske postojanke**, ki obkrožajo dolino: Bukovica, Gora, Hom, Mrzlica ter zanimive plezalne poti Kotečnika.

Žalec in Spodnja Savinjska dolina poleg turističnih in naravnih znamenitosti ponujata tudi gurmanske užitke. O njih se lahko prepričate na turističnih kmetijah, kjer vsaka nudi svoje dobrote:

- Turistična kmetija pri Mlinarju: več kot 250 let stara kmečka hiša nudi regionalne specialitete, vegetarijansko hrano in odlično domačo kapljico.
- Turistična kmetija Podpečan: ponuja pravo kulinarčno doživetje ob domačih sirih in drugih izdelkih iz kravjega mleka.
- Turistična kmetija Cokan – ribnik Steska: poizkusite lahko domače postrvi v idiličnem okolju.
- Turistična kmetija Tratnik: razvaja vas z dobrotami iz krušne peči.

Prijazni domačini ustvarjajo prijetno vzdušje na različnih **prireditvah in festivalih** skozi celo leto: Ekofest, pustni karneval, pričetek obiranja hmelja, kolesarjenje po Spodnji Savinjski dolini, pohod po Hmeljski poti, tek po ulicah Žalca, Božična skrivnost v jami Pekel, Bumfest – mednarodni festival tolkalnih skupin, Od Celja do Žalca - mednarodni folklorni festival, Sredi zvezd - festival vokalne zabavne glasbe, FAG - festival akustične glasbe in drugi.

Naši zavarovanci spijo bolje

So najbolj zadovoljni s hitrostjo in poplačilom škode

P. U. T. I. C. I. S.

ADRIATIC SLOVENIJA Zavarovalna družba d.d., Ljubljanska cesta 3a, 6199 Kopar / Foto: Filip Jazbec

Uradna zavarovalnica

TEAM SLOVENIA

Naši zavarovanci so najbolj zadovoljni s hitrostjo reševanja in višino poplačila škode.*
Nam najbolj zaupajo, ker imamo odgovoren odnos do zavarovancev in svojega dela.
V iskanju novih naprednih storitev in izboljšav pa smo vedno budni.

*Vir: raziskava Zavarovalniški monitor 2011

www.adriatic-slovenica.si

AdriaticSlovenica

Zavarovalna družba d.d. • Članica Skupine KD Group

NOVE DIMENZIJE VARNOSTI

Spomenik Rudolfa Maistra na Ptuj

Društvo general Maister Ptuj bo po štirih letih svojega delovanja dne 17. 11. 2012 v sodelovanju in ob pomoči MO Ptuj ter nekaterih pokroviteljev in donatorjev (PS Mercator d.d. Ljubljana, Zavarovalnica Maribor d.d. Maribor, Plinovodi družba za upravljanje v sestavi Geoplin d.d. Ljubljana, Elektro Maribor d.d., Maribor) na Novem trgu na Ptuj odkrilo spomenik generalu Rudolfu Maistru.

Rudolf Maister je po očetu Francu Maistru (1826 -1887) dolgo sodil na Ptuj, šele leta 1923 je zaprosil mestno županstvo v Kranju za »domovinstvo« - tam mu je namreč umrl oče.

Odločitev o lokaciji postavitve spomenika je bila lahka. Spomenik bo postavljen tako, da bo podoba generala v približno naravni velikosti z obrazom obrnjena proti rojstni hiši očeta Franca Maistra (lahko bi ji re-

kli Pogled na očetnjava). Avtorica, kiparka mag. Metka Zupanič, ptuj-ska rojakinja, ki ustvarja v Ljubljani, je poantirala kip kot razmišljujočega generala pred za usodo slovenskega naroda težkimi odločitvami, v roki s knjižico, ki ima več simbolnih pomenov:

- general – bibliofil, zbiratelj slovenskih knjig (v večini je zbiral samo te)
- general – razumnik, podpornik slovenskih literarnih ustvarjalcev
- general - pesnik, lirik .

Odkritje spomenika je po razvitju društvenega prapora ter odkritju spominske plošče na Maistrovi hiši in razstavi „General Maister in njegovi borci za severno mejo“ ključni dogodek v štiriletnem delovanju društva in ključni dogodek pri pre-

poznavnosti porekla družine Maister (po očetovi strani) v Sloveniji, ki se začne s prihodom Janeza Jurija Maistra sredi 18. stoletja na Ptuj, domnevno iz avstrijskega Ilza.

V programu ob otvoritvi bodo sodelovali svečani govorniki Karel Erjavec, minister za zunanje zadeve RS, dr. Štefan Čelan, župan Mestne občine Ptuj, mag. Milan Lovrenčič, predsednik ZDGM in Stanislav Brodnjak, predsednik društva general Maister Ptuj pri odkritju spomenika. V kulturnem programu se bodo predstavili letošnji prejemnik Boršnikovega prstana, naš ptujski rojak Igor Samobor, učenci osnovnih in dijaki srednjih šol, Komorni moški pevski zbor in pihalni orkester Ptuj.

Stanislav Brodnjak

